

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI

Durmuş YILMAZ
Başkan

4 Aralık 2008

Sunum Planı

- I. Uluslararası Gelişmeler
- II. Türkiye Ekonomisine Etkileri
- III. Türkiye'de Finansal İstikrar
- IV. Enflasyon Gelişmeleri, Tahminler ve Riskler
- V. Para Politikası Duruşu
- VI. TL Tanıtım Kampanyası

I. Uluslararası Gelişmeler

Küresel Likidite Sorunu

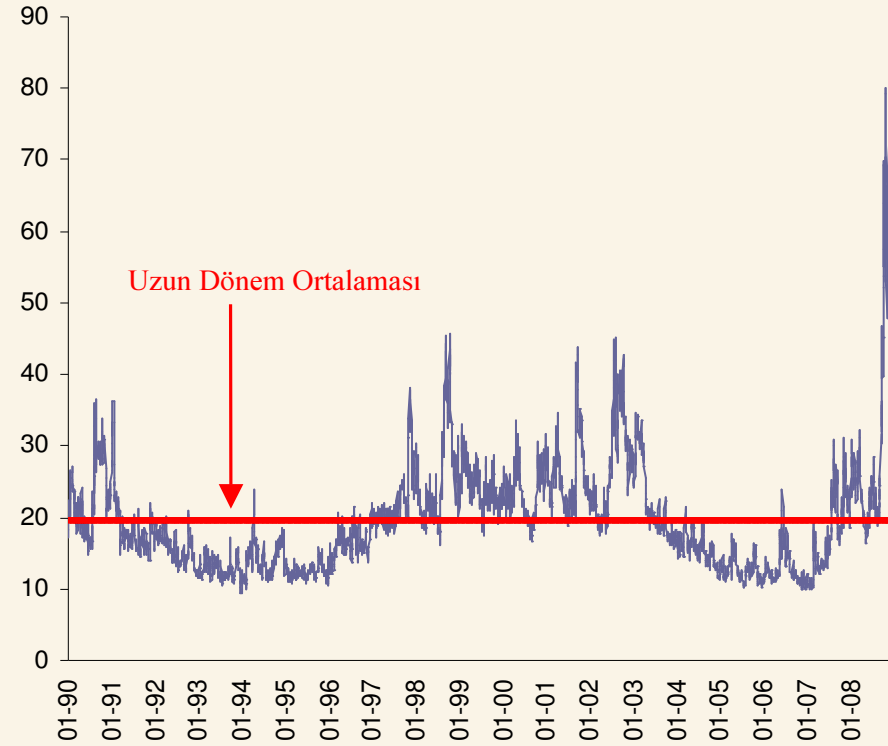
Küresel likidite koşullarında arızî olarak olağanüstü değişimler gözlenmektedir.
Piyasalardaki oynaklık yüksek seviyesini korumaktadır.

**3 Ay Vadeli LIBOR Faiz Oranı ile Gecelik Swap
Getirisi (OIS) Arasındaki Fark* (OIS Spread)**
(1 Ocak 2007 - 27 Kasım 2008, baz puan)

* Geri ödenme riskini içeren LIBOR ile kredi risk primi düşük olan OIS arasındaki fark bankaların birbirine güven düzeyinin bir göstergesidir.
Kaynak: Bloomberg

Oynaklık Endeksi
(2 Ocak 1990 – 26 Kasım 2008)

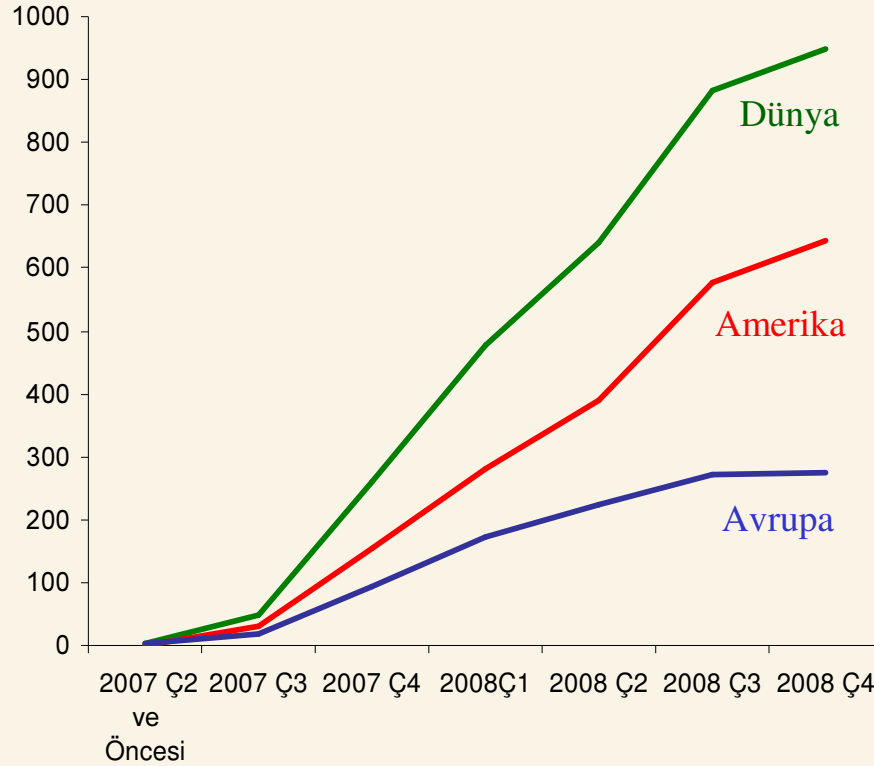
Kaynak: Bloomberg

Küresel Kayıplar

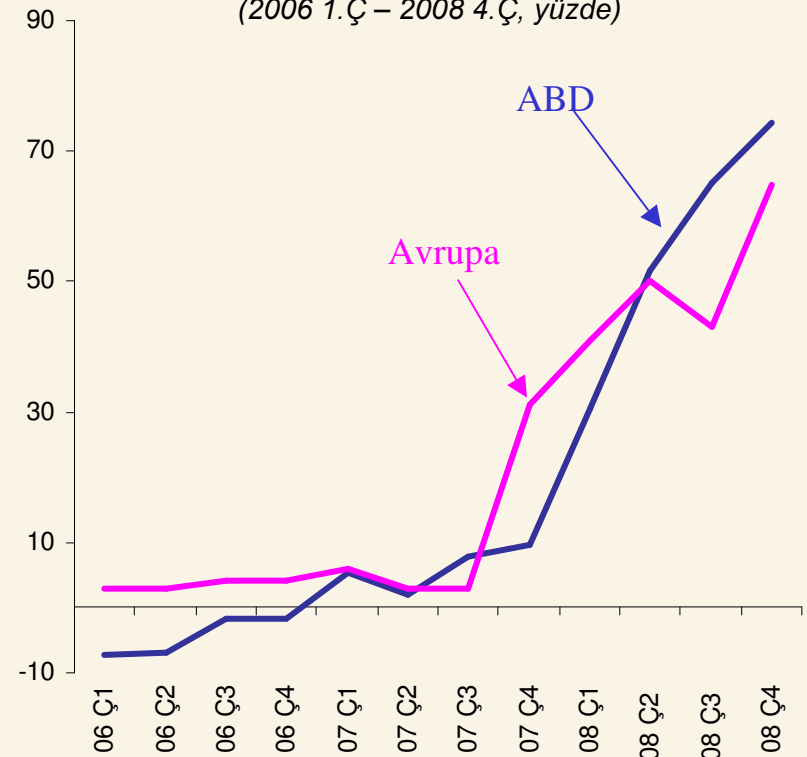
Yaşanan finansal dalgalanmanın etkisiyle finansal kuruluşların yüksek miktarda zarar etmeleri bankaların kredi koşullarını sıkılaştırmasına neden olmaktadır.

Bankacılık ve Finans Kesimi Zararı
(2007 2.Ç – 2008 4.Ç, birikimli, milyar ABD Doları)

Kaynak: Bloomberg

Kredi Verme Koşullarını Sıkılaştıran Bankaların Payı
(2006 1.Ç – 2008 4.Ç, yüzde)

Kaynak: ABD Merkez Bankası, Avrupa Merkez Bankası

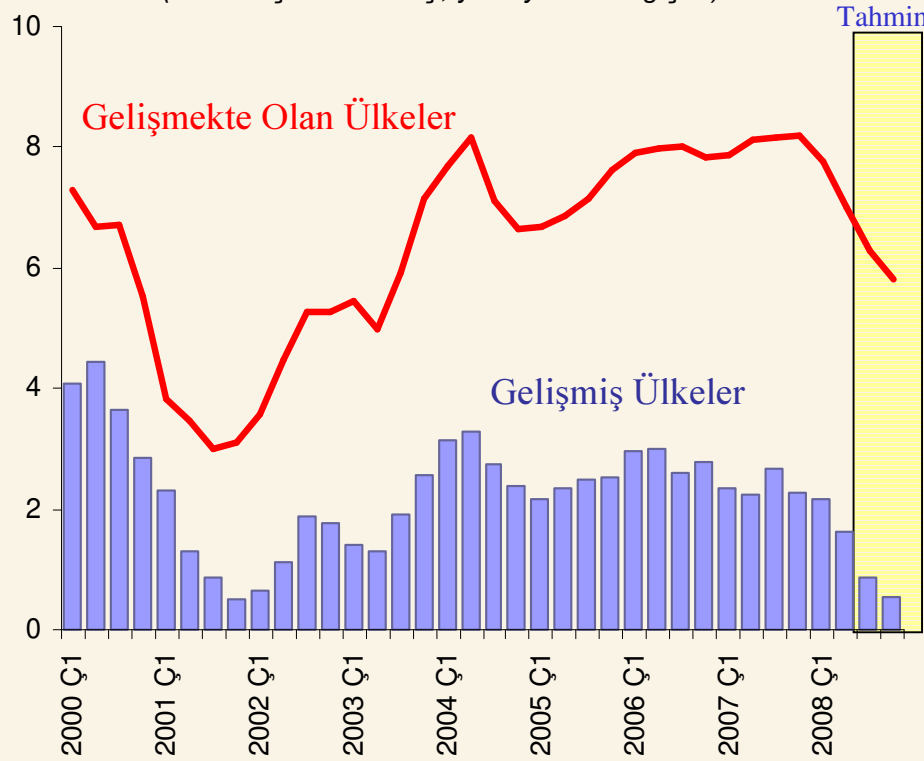

Küresel Ekonomi Üzerine Etkileri

Uluslararası finansal piyasalarda yaşanan sorunlar nedeniyle 2009 yılında gelişmiş ülkelerin ekonomilerinin resesyona girmesi beklenmektedir.

GSYİH Büyüme Oranı

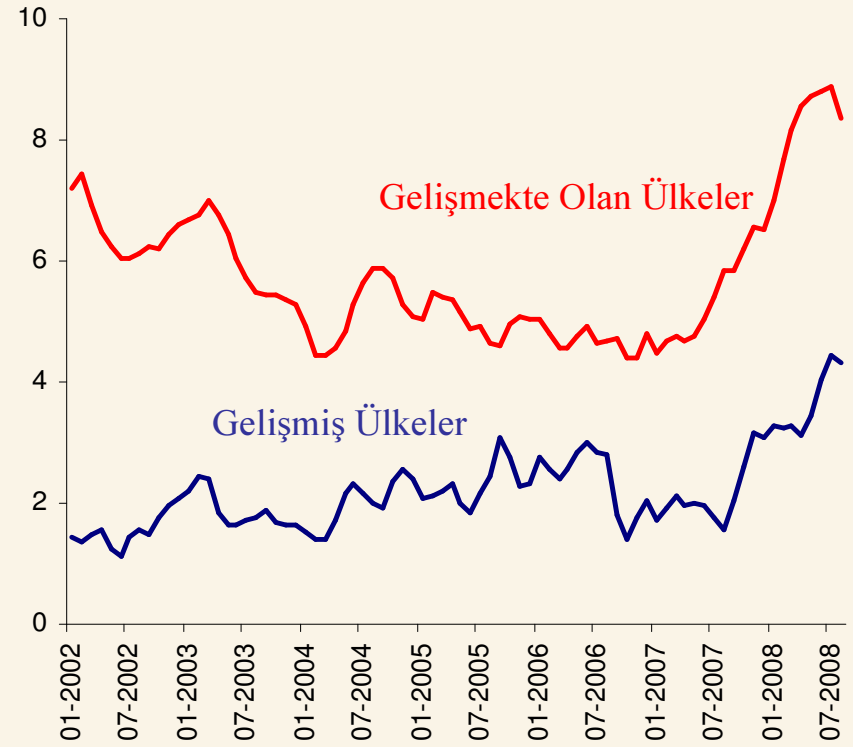
(2000 1.Ç – 2008 4.Ç, yıllık yüzde değişim)

Kaynak: IMF

Enflasyon Oranı

(Ocak 2002 – Ağustos 2008, yıllık yüzde değişim)

Kaynak: IMF

II. Türkiye Ekonomisine Etkileri

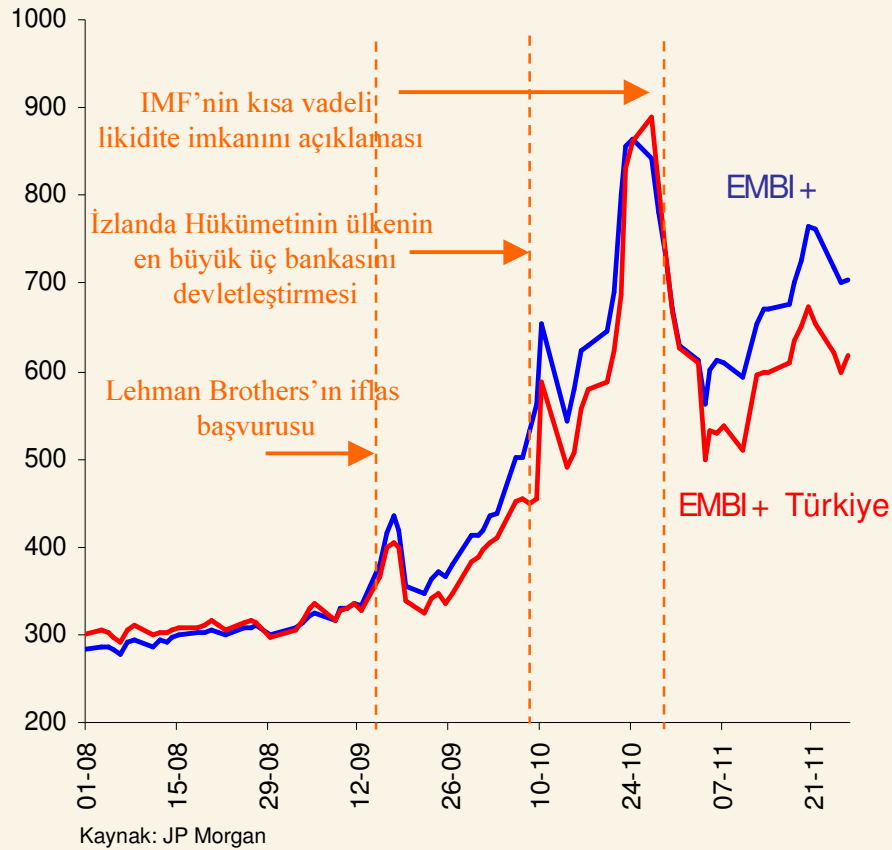

Türkiye'de Finansal Gelişmeler

Küresel finansal piyasalarda yaşanan gelişmeler, uluslararası likidite koşullarına duyarlı diğer ülkeler gibi Türkiye'yi de etkilemektedir.

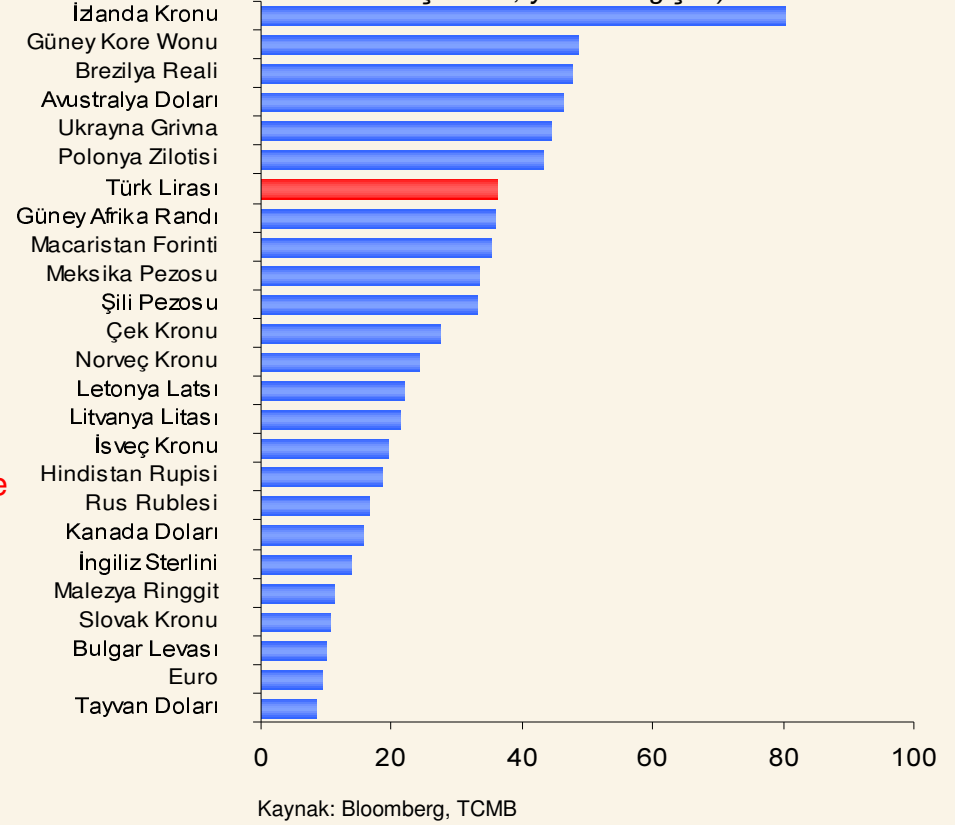
Risk Göstergeleri

(1 Ağustos 2008 - 26 Kasım 2008, baz puan)

Döviz Kurlarındaki Değişimler

(1 Ağustos 2008 ve 27 Kasım 2008 arasında, ABD Doları karşısında, yüzde değişim)

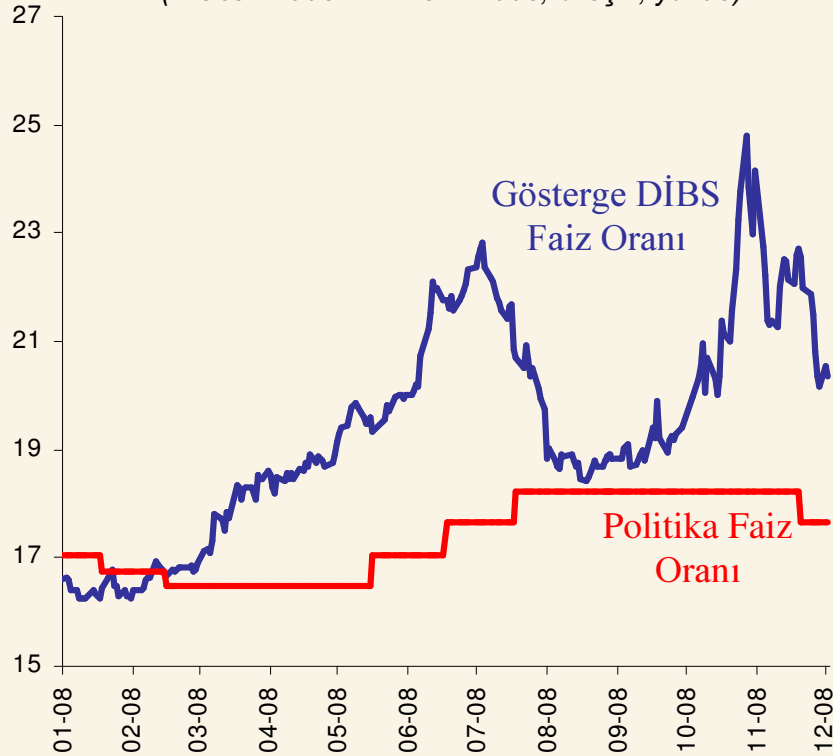

Türkiye'de Finansal Gelişmeler

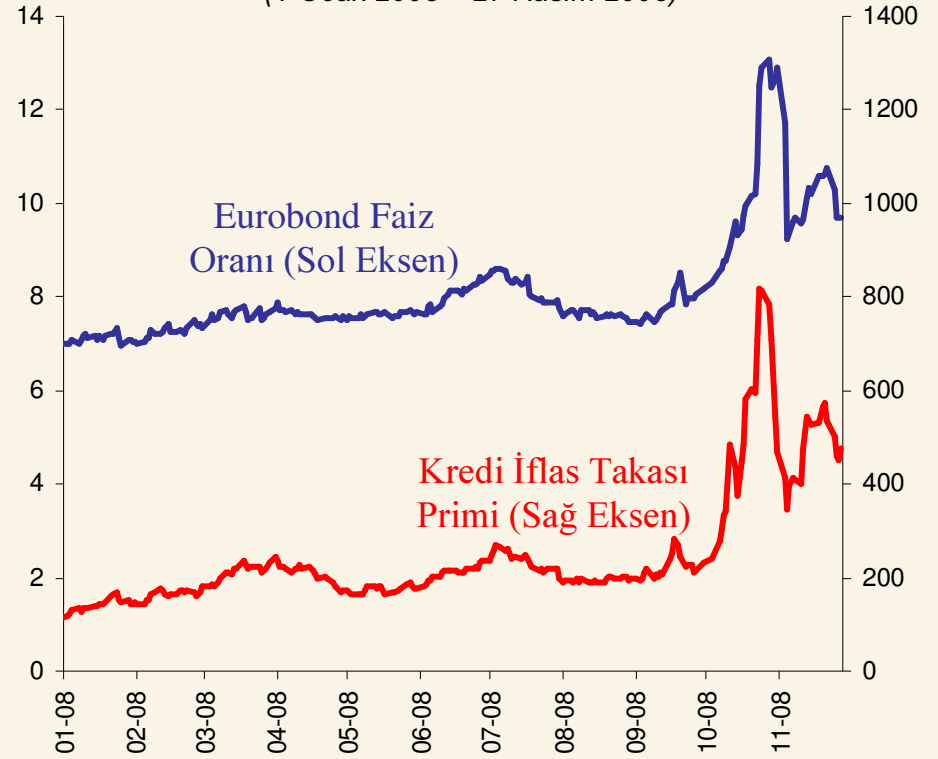
Küresel risk iştahındaki keskin düşüş, Türkiye'de faizler genel düzeyinin yükselmesine neden olmuştur.

TCMB Gecelik Faiz Oranları ve Gösterge DİBS Faiz Oranı
(1 Ocak 2008 – 2 Aralık 2008, bileşik, yüzde)

Kaynak: Hazine Müsteşarlığı, TCMB

30 Yıllık Eurobond Faiz Oranı (yüzde) ve 3 Yıllık Kredi İflas Takası Primi (baz puan)
(1 Ocak 2008 – 27 Kasım 2008)

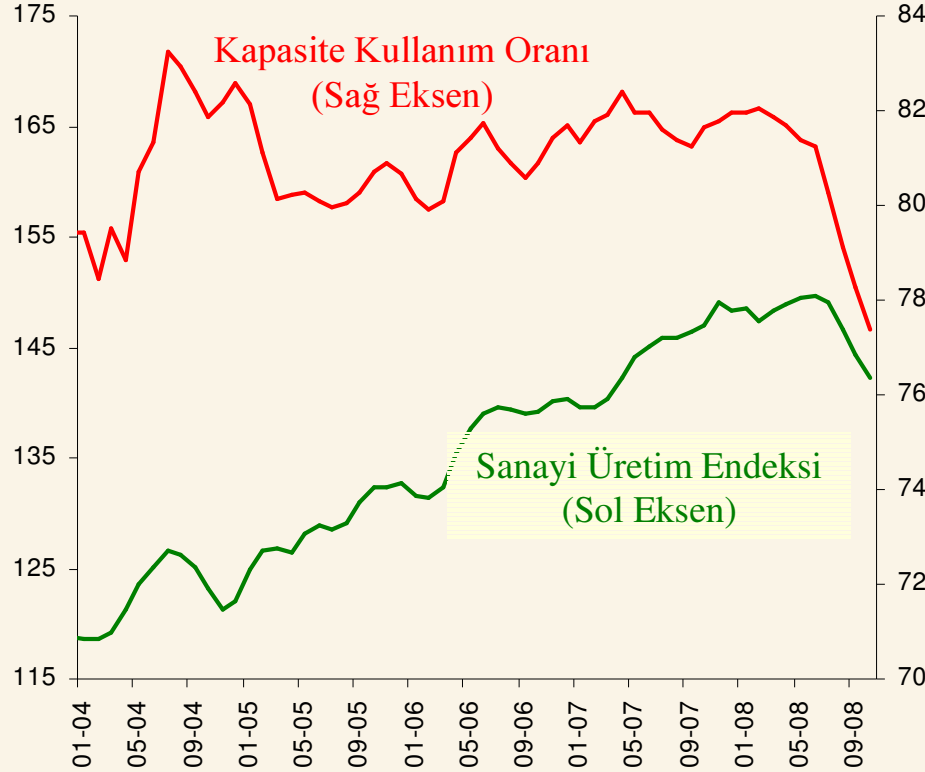
* 2036 vadeli ABD doları cinsinden Eurobond
Kaynak: Bloomberg

Türkiye Ekonomisi Üzerine Etkileri

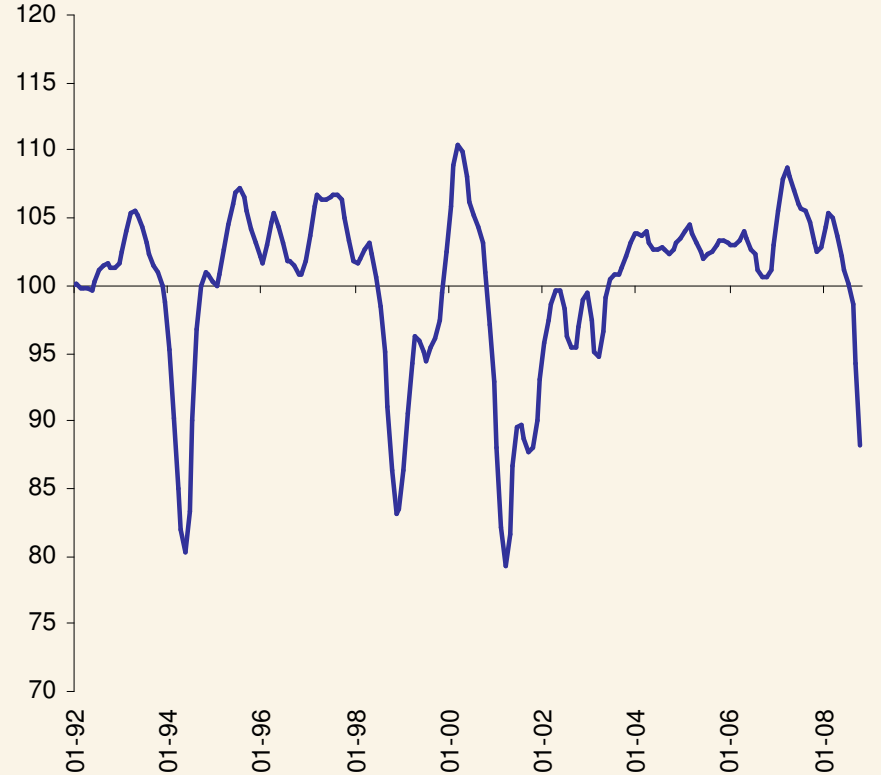
Artan risk algısı ve küresel krizin bankaların finansman imkanları üzerindeki olumsuz etkileri sebebiyle iktisadi faaliyette belirgin bir yavaşlama gözlenmektedir.

Sanayi Üretim Endeksi* ve Kapasite Kullanım Oranı*
(Ocak 2004 – Ekim 2008, 3 aylık hareketli ortalama)

*Mevsimsellikten arındırılmış
Kaynak: TÜİK, TCMB

Merkez Bankası Bileşik Öncü Göstergeler Endeksi*
(Ocak 1992 – Ekim 2008)

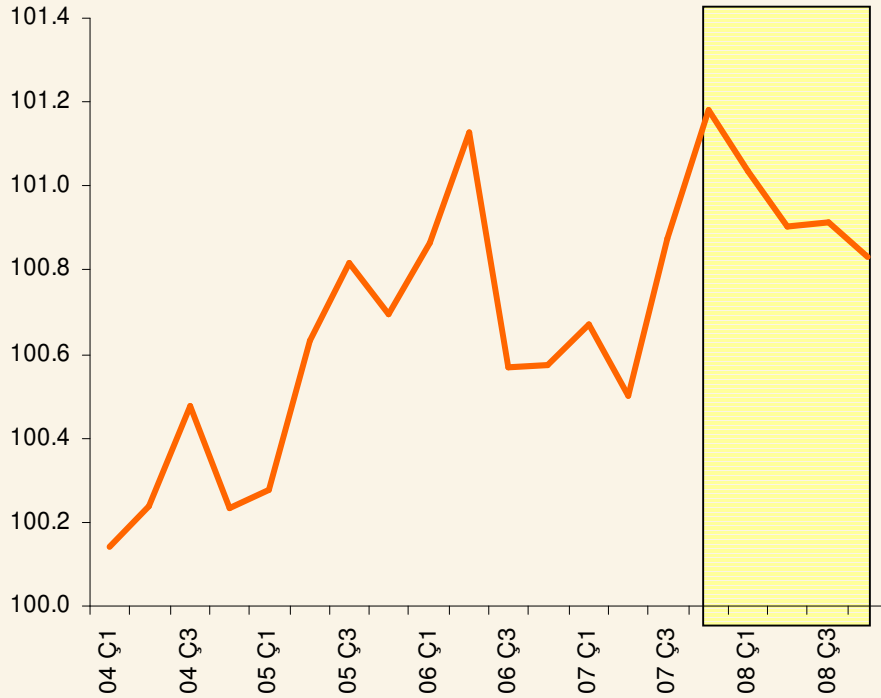
* Ekonomideki arz, talep koşulları ile bunları etkileyen faktörleri gösteren 7 iktisadi öncü göstergenin birleşiminden oluşmaktadır.
Kaynak: TCMB

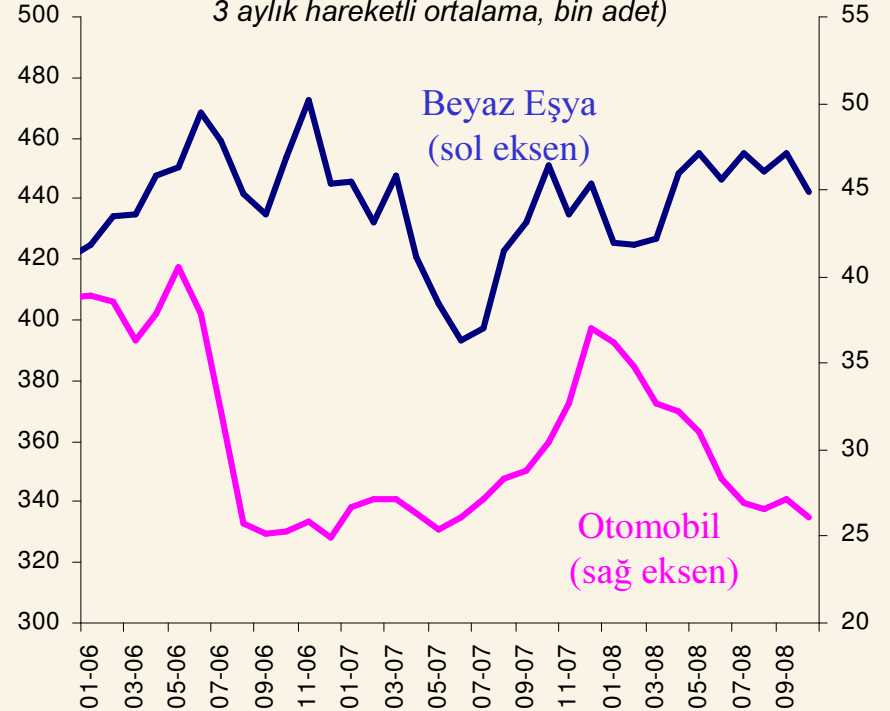
Özel Tüketim Harcamaları

Özel kesim tüketim harcamaları yılın dördüncü çeyreğinde, bir önceki çeyreğe göre düşüş göstermiştir. Mevsimsellikten arındırılmış veriler, yurt içine yapılan otomobil ve beyaz eşya satışlarında daralmaya işaret etmektedir.

Merkez Bankası Özel Tüketim Endeksi
(2004 1.Ç – 2008 4.Ç)

Yurt İçine Yapılan Beyaz Eşya ve Otomobil Satışları
(Ocak 2006 – Ekim 2008, mevsimsellikten arındırılmış,
3 aylık hareketli ortalama, bin adet)

MBÖTE'yi oluşturan seriler: Mevsimsellikten arındırılmış tüketim malları ithalatı, mevsimsellikten arındırılmış reel dahilde alınan mal ve hizmet vergileri, mevsimsellikten arındırılmış toplam beyaz eşya iç piyasa satışları, mevsimsellikten arındırılmış iç piyasa otomobil satışları
Kaynak: TCMB

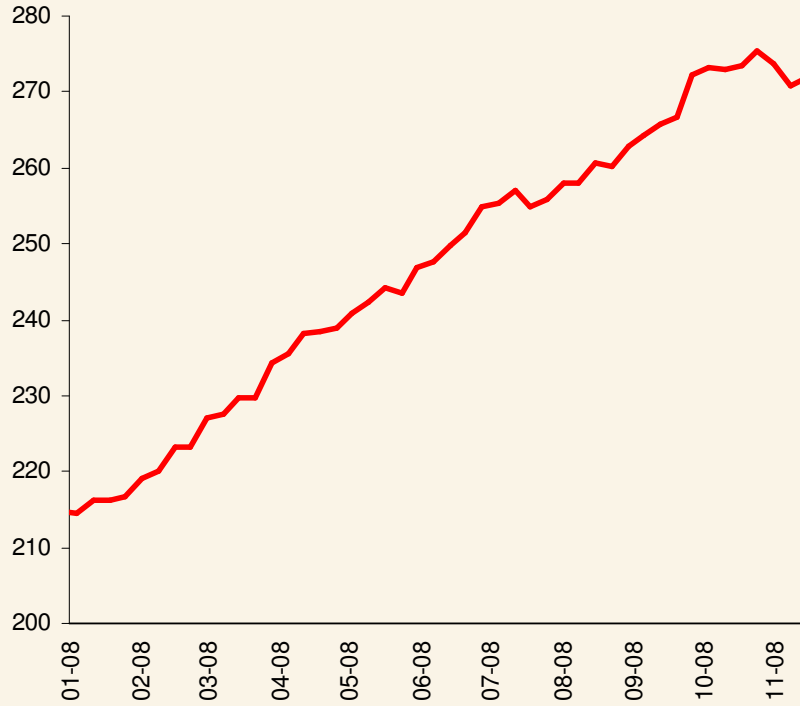
Kaynak: BESD, OSD, TCMB

Banka Kredileri

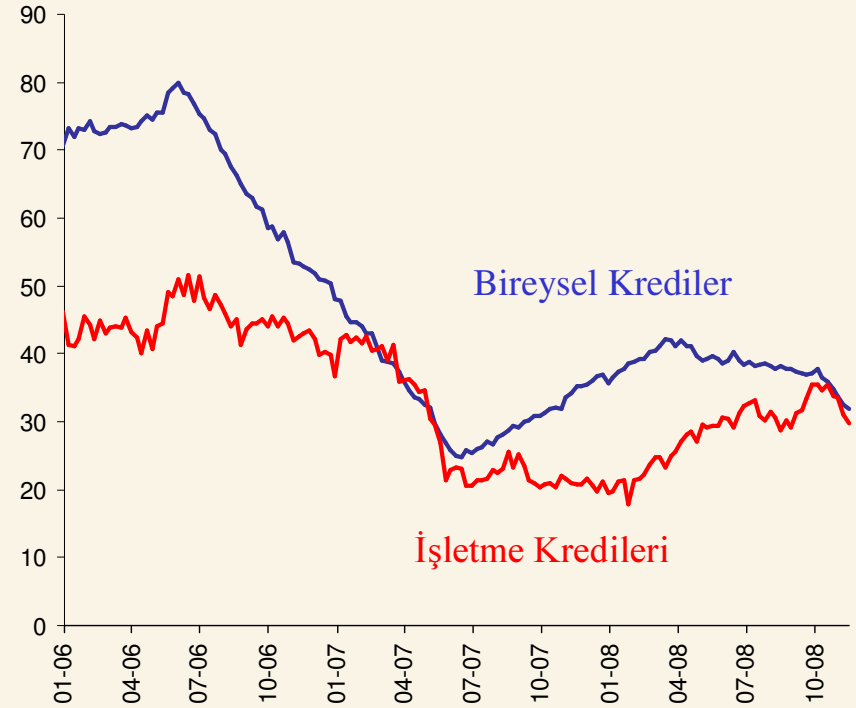
Kredi koşullarındaki sıkılaşıma paralel olarak, yılın üçüncü çeyreğinde hanehalkı ve şirketlerin kredi kullanımlarındaki artış oranı yavaşlamıştır.

Mevduat Bankaları Toplam Yurt İçi Kredileri
(1 Ocak 2008 – 14 Kasım 2008, milyar YTL)

Kaynak: TCMB

İşletme Kredileri ve Bireysel Krediler
(1 Ocak 2006 – 14 Kasım 2008, yıllık yüzde değişim)

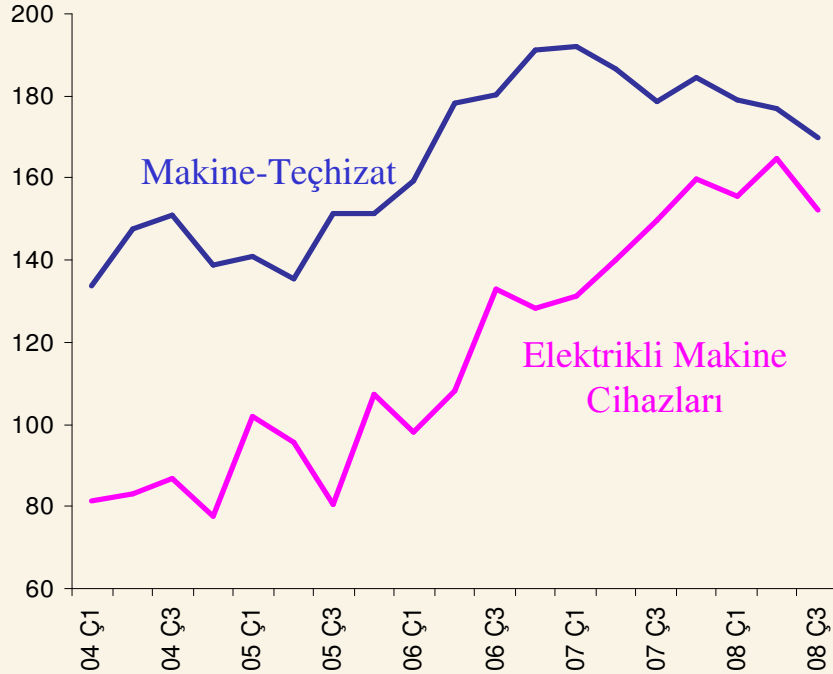
Kaynak: TCMB

Yatırım Talebi Gelişmeleri

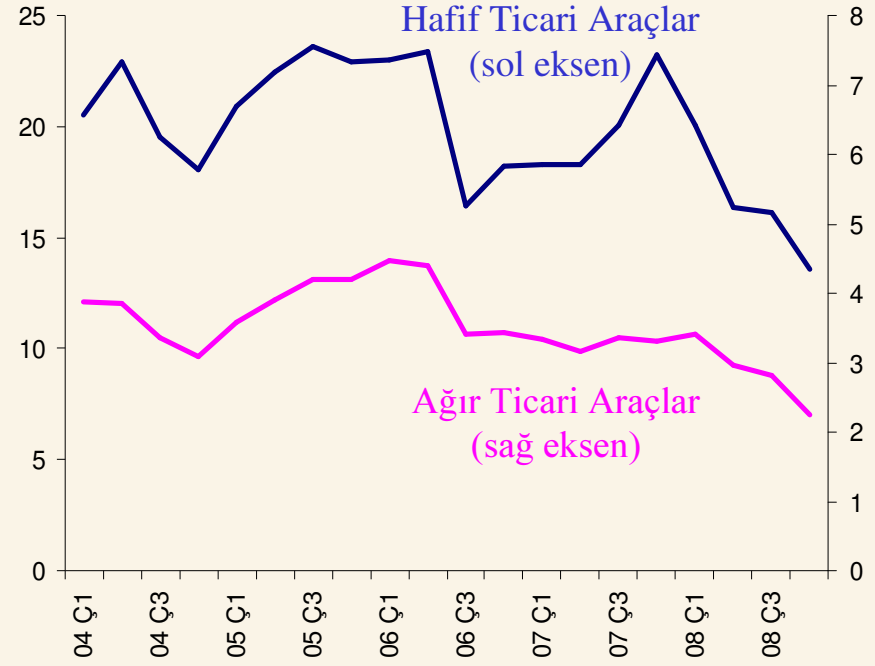
Özel yatırım harcamaları öncü göstergeleri bir önceki çeyreğe göre düşüş göstermiştir. Özel yatırım harcamalarının yılın son çeyreğinde yavaşlamaya devam edeceği tahmin edilmektedir.

Makine-Teçhizat Üretimi ve Elektrikli Makine Cihazları Üretimi Endeksleri
(2004 1.Ç – 2008 3.Ç, mevsimsellikten arındırılmış)

Kaynak: TCMB

Ticari Araç Satışları
(2004 1.Ç – 2008 4.Ç*, mevsimsellikten arındırılmış, bin adet)

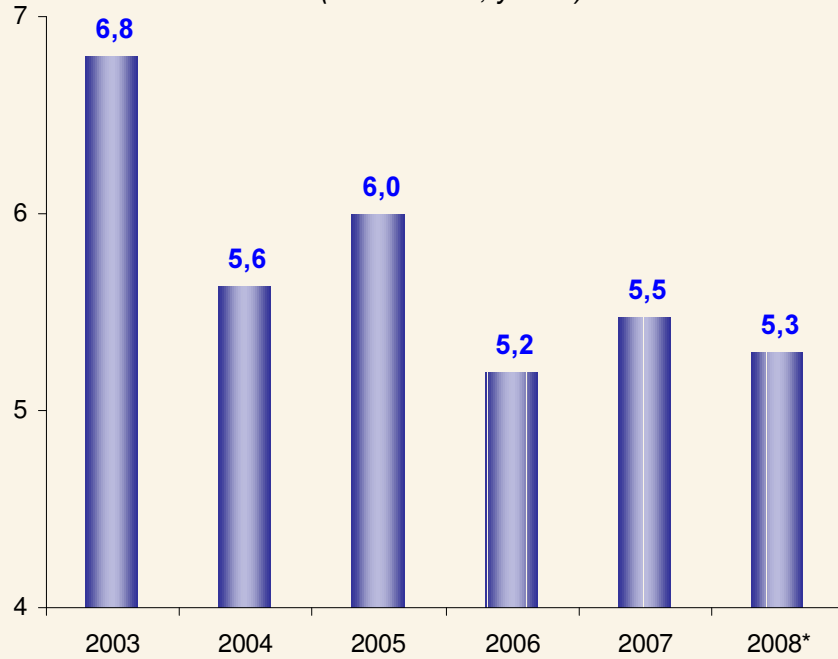
* Ekim 2008 itibarıyla
Kaynak: OSD, TCMB

Ticari Faaliyetler

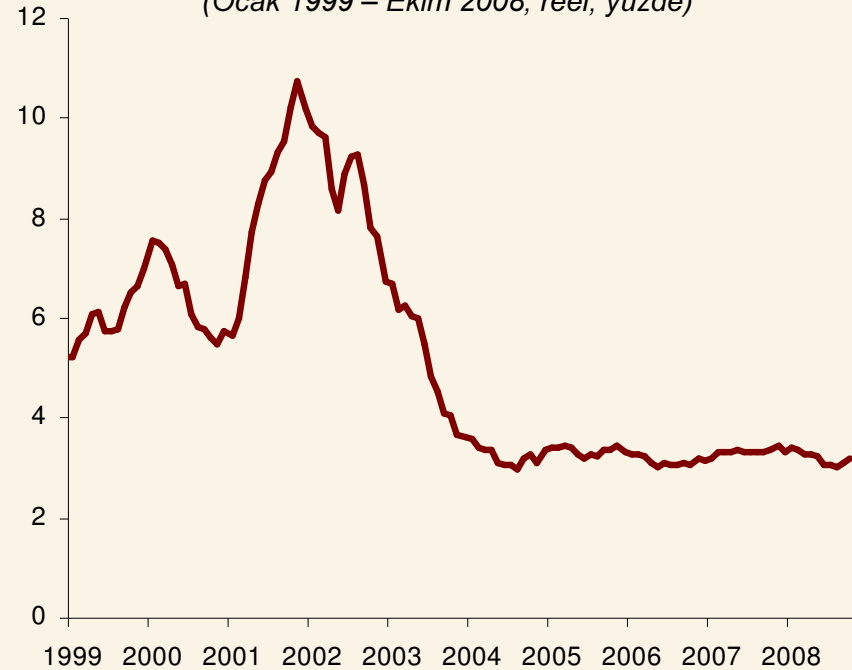
Karşılıksız banka çek adedinin takas odasına ibraz edilen toplam çek adedine oranı ve protestolu senet tutarlarının ticari kredilere oranı 2004 yılından bu yana durağan bir görünüm sergilemektedir

Karşılıksız Banka Çek Adedinin Takas Odasına İbraz Edilen Toplam Çek Adedine Oranı
(2003-2008*, yüzde)

* Ocak-Ekim ortalaması
Kaynak: TCMB, BTOM

Protestolu Senet Tutarlarının (12 aylık birikimli, reel) Toplam Ticari Kredilere Oranı
(Ocak 1999 – Ekim 2008, reel, yüzde)

Kaynak: TCMB

Dış Talep Gelişmeleri

Küresel ekonomik faaliyetin yavaşlaması, Türkiye'nin ihracat pazarlarını da olumsuz etkilemektedir. Önümüzdeki dönemde Türkiye'nin ihracat artış hızında hem fiyat hem de miktar bazında bir yavaşlama beklenmektedir.

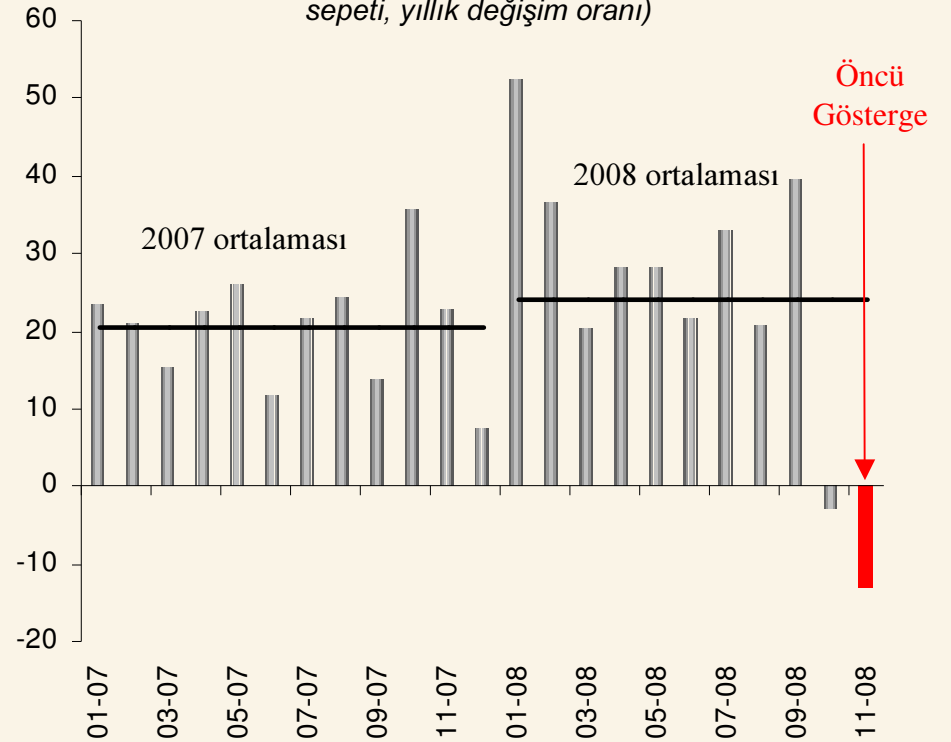
Büyüme Beklentileri

Bölgeler	2007	2008	2009
Dünya	5,0	3,7	2,2
ABD	2,0	1,4	-0,7
Euro Alanı	2,6	1,2	-0,5
Rusya-Orta Asya	8,6	6,9	3,2
Orta-Doğu Avrupa	5,7	4,2	2,5
Ortadoğu	6,0	6,1	5,3

Kaynak: IMF

İhracat

(Ocak 2007 – Kasım 2008, eşit ağırlıklı ABD Doları ve Euro sepeti, yıllık değişim oranı)

Kaynak: TÜİK, TİM, TCMB

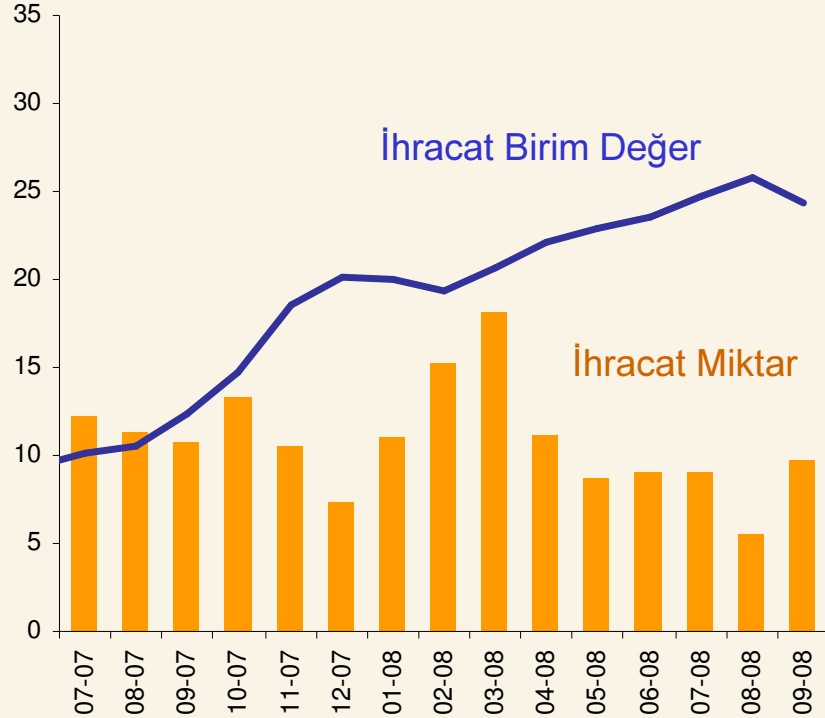

Dış Ticaret Gelişmeleri

Yurt içi talepteki yavaşlamaya ve YTL'nin değer kaybına bağlı olarak benzer bir gelişme ithalat fiyat, miktar ve hacimlerinde daha keskin bir yavaşlama olarak kendini göstermektedir.

İhracat Miktar ve Birim Değer Endeksleri

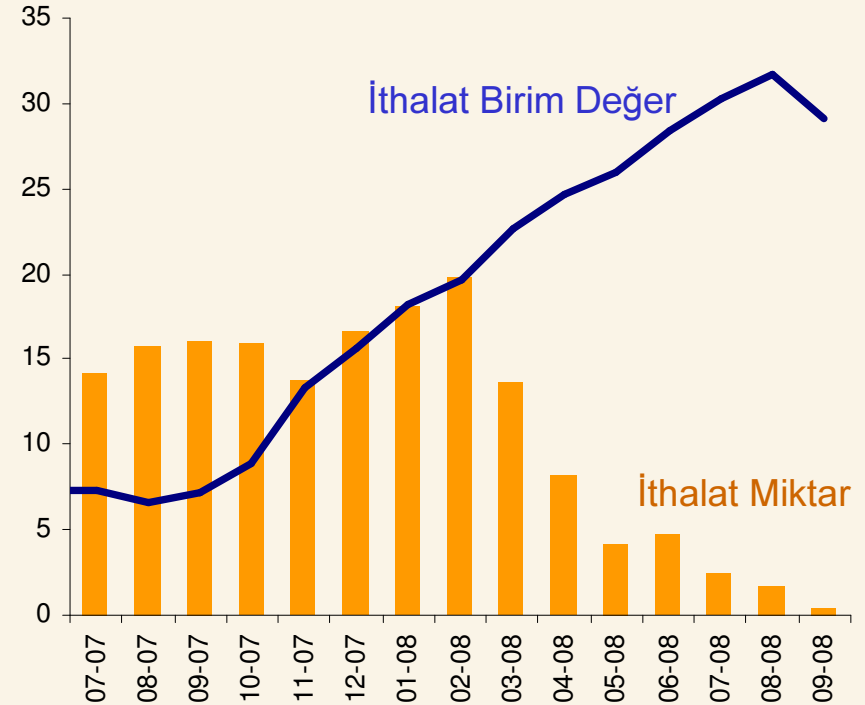
(Temmuz 2007 – Eylül 2008, 3 aylık birikimli yüzde değişim)

Kaynak: TÜİK, TCMB

İthalat Miktar ve Birim Değer Endeksleri

(Temmuz 2007 – Eylül 2008, 3 aylık birikimli yüzde değişim)

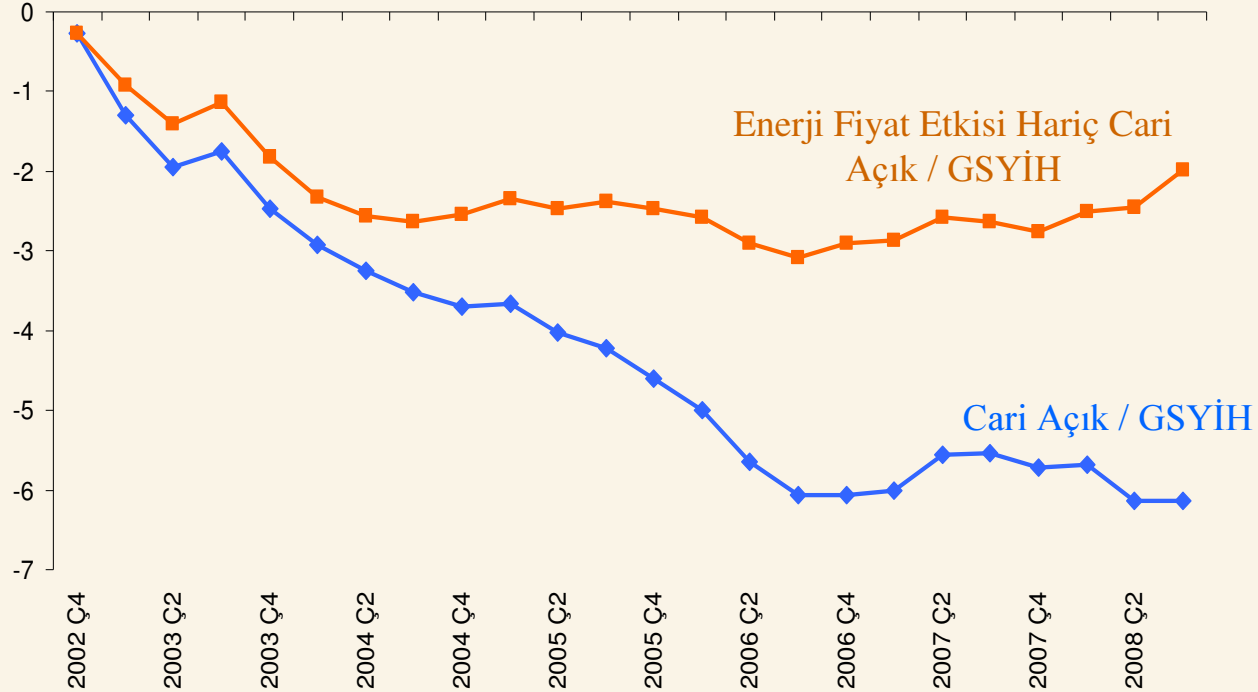
Kaynak: TÜİK, TCMB

Ödemeler Dengesi Gelişmeleri – Cari Denge

Emtia fiyatlarında yüksek oranlı düşüş, iktisadi faaliyetteki yavaşlama ve YTL'deki değer kaybı sonucunda cari açığa gerileme yaşanması beklenmektedir.

Cari İşlemler Dengesi ve Enerji Fiyatlarının Cari Açığa Etkisi
(2002 4.Ç – 2008 3.Ç, GSYİH'ye oranı, yüzde)

Kaynak: TÜİK, TCMB

* 2003-2007 döneminde enerji fiyat artışlarının cari işlemler üzerine etkisi, 2002 yılı fiyatları sabit tutularak hesaplanmıştır.

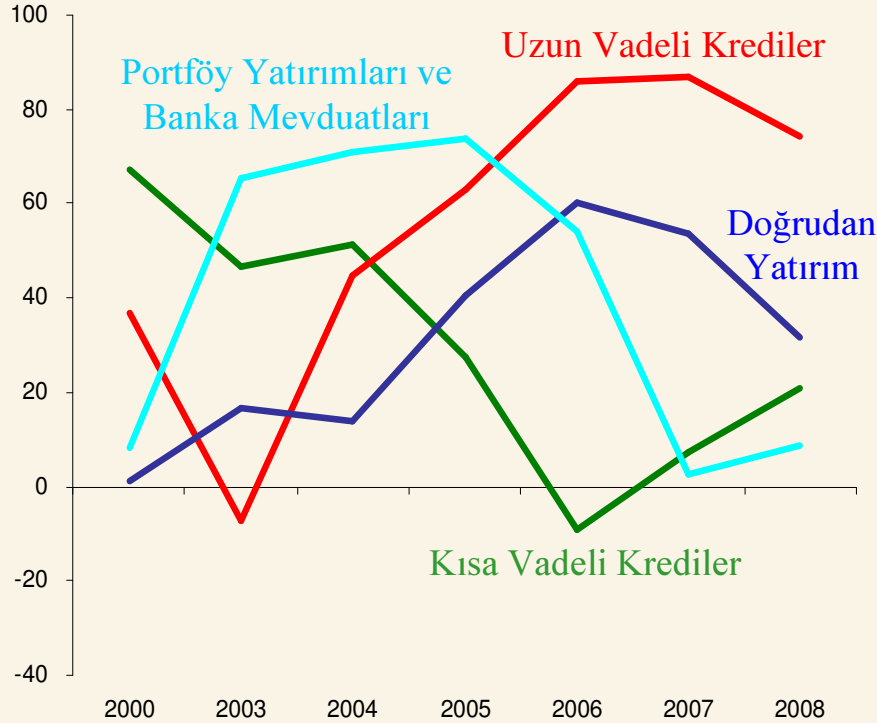
Enerji Alt Kalemleri: Madencilik ve taşocaklığı sektörü altında, maden kömürü ve linyit, ham petrol, doğal gaz ile imalat sanayii altında yer alan kok kömürü, rafine edilmiş petrol ürünleri ve nükleer yakıtlar

Sermaye Hareketleri

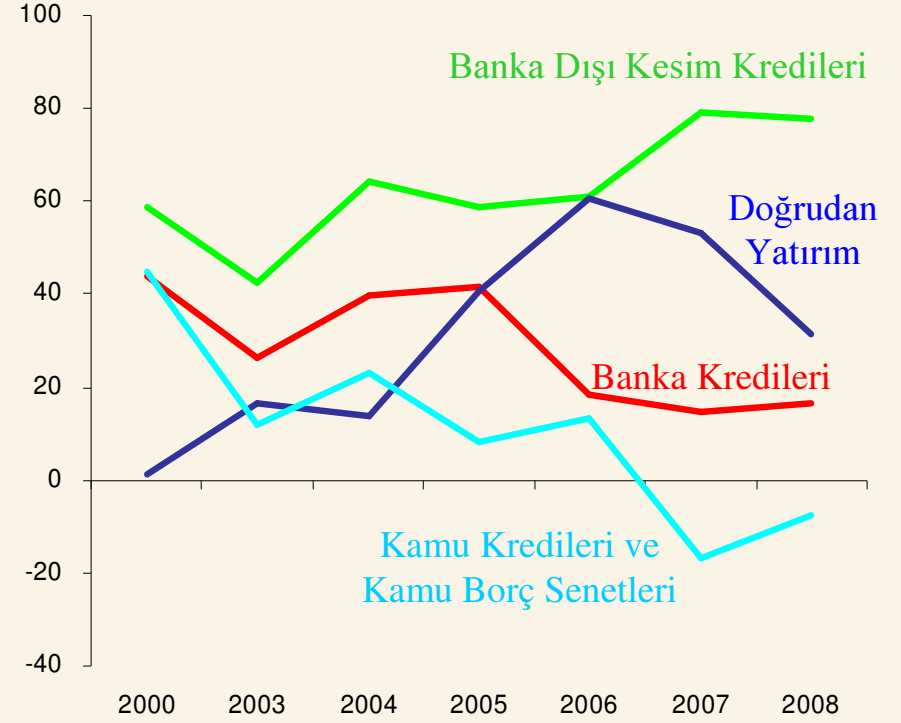
Cari açığın finansmanında uzun vadeli sermayenin ve banka dışı kredilerin payı yüksek seyrini korurken, portföy yatırımlarının payı azalmaktadır.

Cari Açığın Finansman Kalemlerinin Cari Açığa Oranı
(2000 – 2008*, yüzde)

* Eylül 2008 itibarıyla son 12 ay
Kaynak: TCMB

Cari Açığın Finansman Kalemlerinin Cari Açığa Oranı
(2000 – 2008*, yüzde)

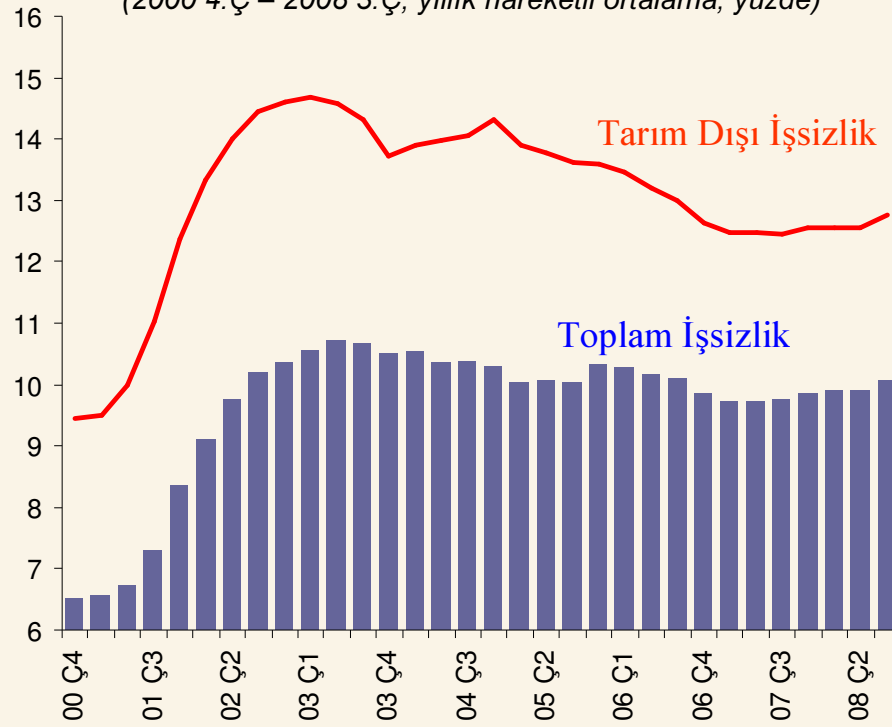
* Eylül 2008 itibarıyla son 12 ay
Kaynak: TCMB

İstihdam

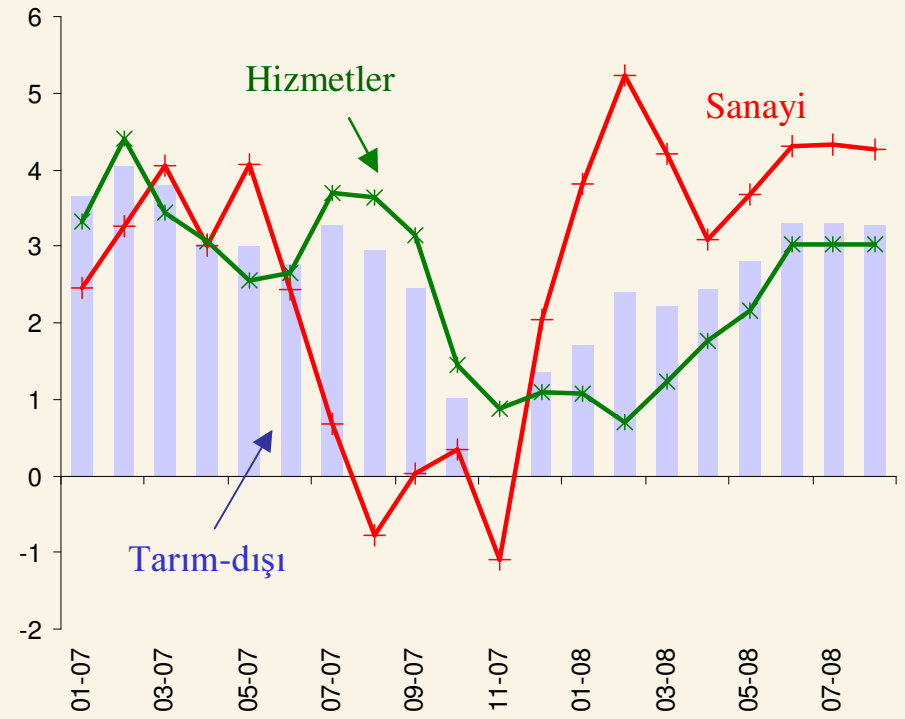
Tarım dışı işsizlik oranında 2002 yılından bu yana gözlenen düşüş eğilimi, 2007 yılının ilk çeyreğinden itibaren kesintiye uğramıştır.

İşsizlik ve Tarım Dışı İşsizlik Oranları
(2000 4.Ç – 2008 3.Ç, yıllık hareketli ortalama, yüzde)

Kaynak: TÜİK, TCMB

Sektörel İstihdam Gelişmeleri
(Ocak 2007 – Ağustos 2008, yıllık yüzde değişim)

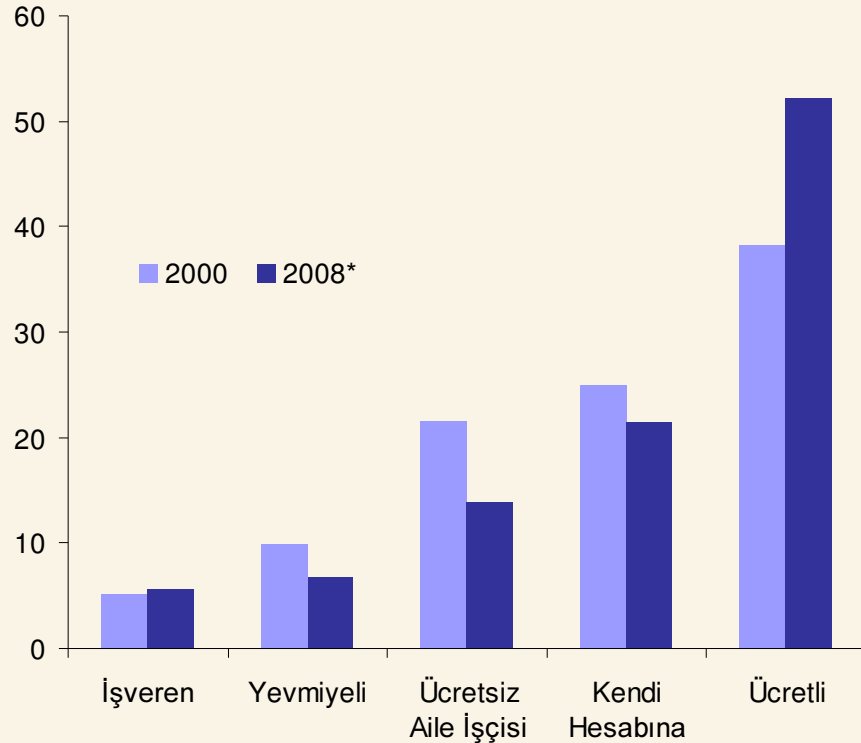
Kaynak: TÜİK, TCMB

İstihdam

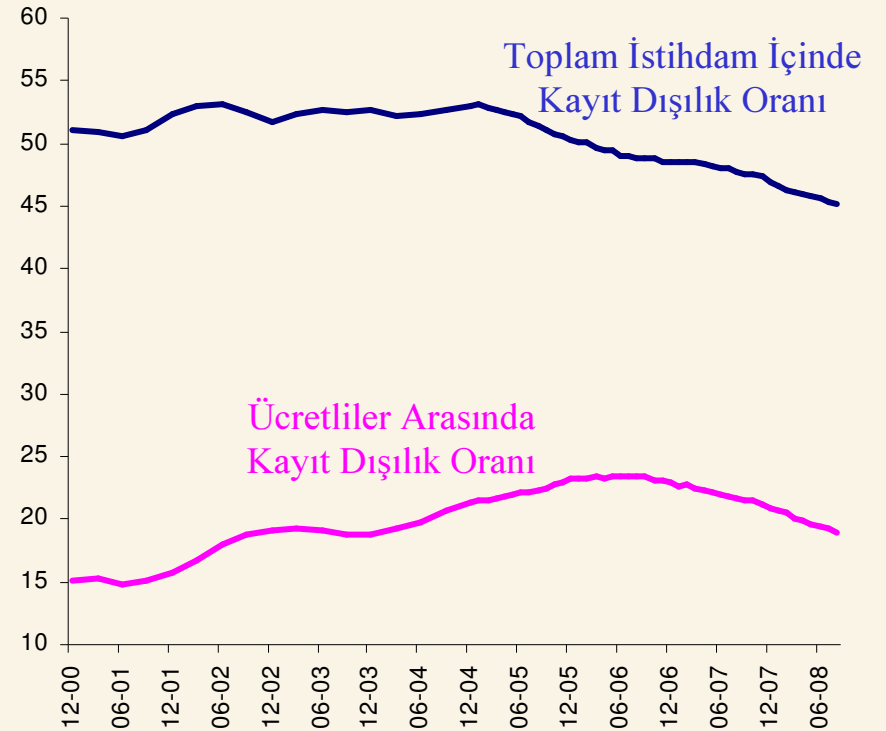
İstihdam edilen nüfus içinde ücretlilerin payı artmaktadır. Bu durum, istihdamda kayıt dışılığın azalmasına katkıda bulunmaktadır.

İşteki Duruma Göre İstihdamın Kompozisyonu
(Toplam istihdamın yüzdesi)

* 2008 Ağustos itibarıyla 12 aylık ortalama
Kaynak: TÜİK, TCMB

İstihdamda Kayıt Dışılık Oranı
(2000 4.Ç – 2008 3.Ç, yıllık hareketli ortalama, yüzde)

Kaynak: TÜİK, TCMB

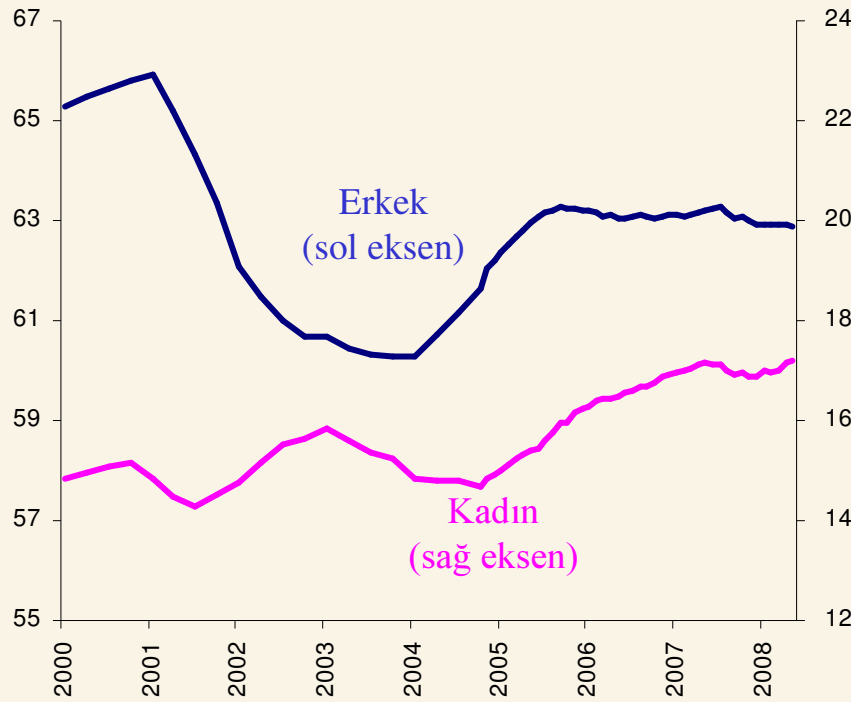

İstihdam

Türkiye ekonomisinde yapısal dönüşümün diğer bir göstergesi, kentlerde iktisadi faaliyet içinde kadın nüfusunun katkısının artış eğilimi göstermesidir.

**Kentte İstihdam Edilen Nüfusun
15 Yaş ve Üzeri Nüfusa Oranı**

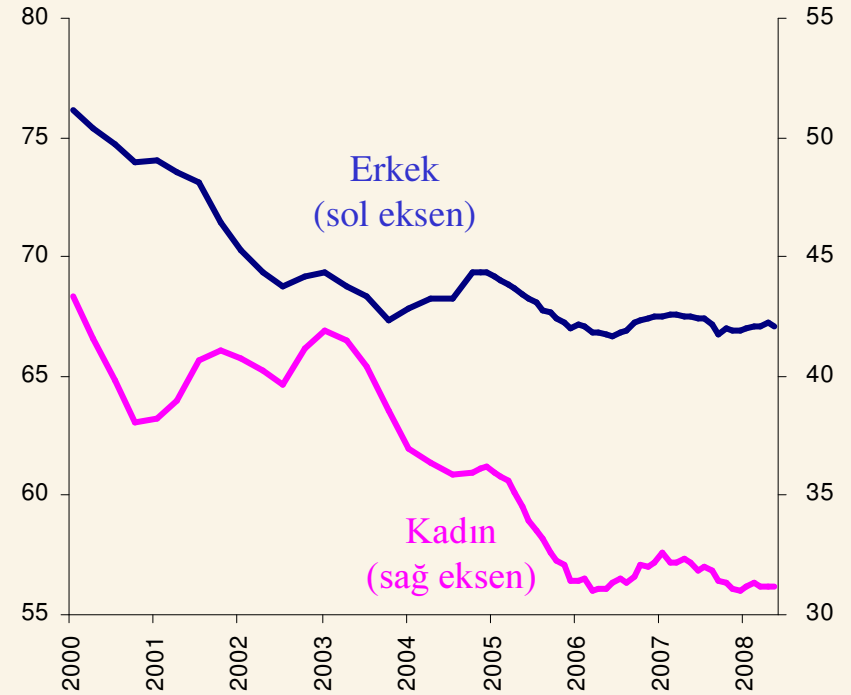
(2000 4.Ç – 2008 3.Ç, yıllık hareketli ortalama, yüzde)

Kaynak: TÜİK, TCMB

**Kırda İstihdam Edilen Nüfusun
15 Yaş ve Üzeri Nüfusa Oranı**

(2000 4.Ç – 2008 3.Ç, yıllık hareketli ortalama, yüzde)

Kaynak: TÜİK, TCMB

III. Türkiye’de Finansal İstikrar

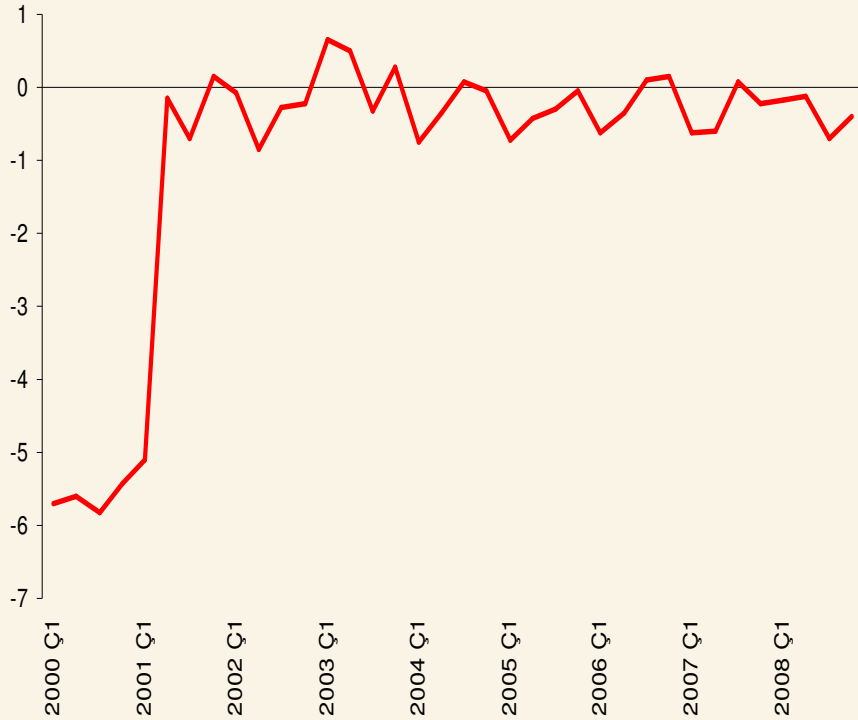
Bankacılık Sektörü	Reel Sektör
Hanehalkı	Kamu Sektörü

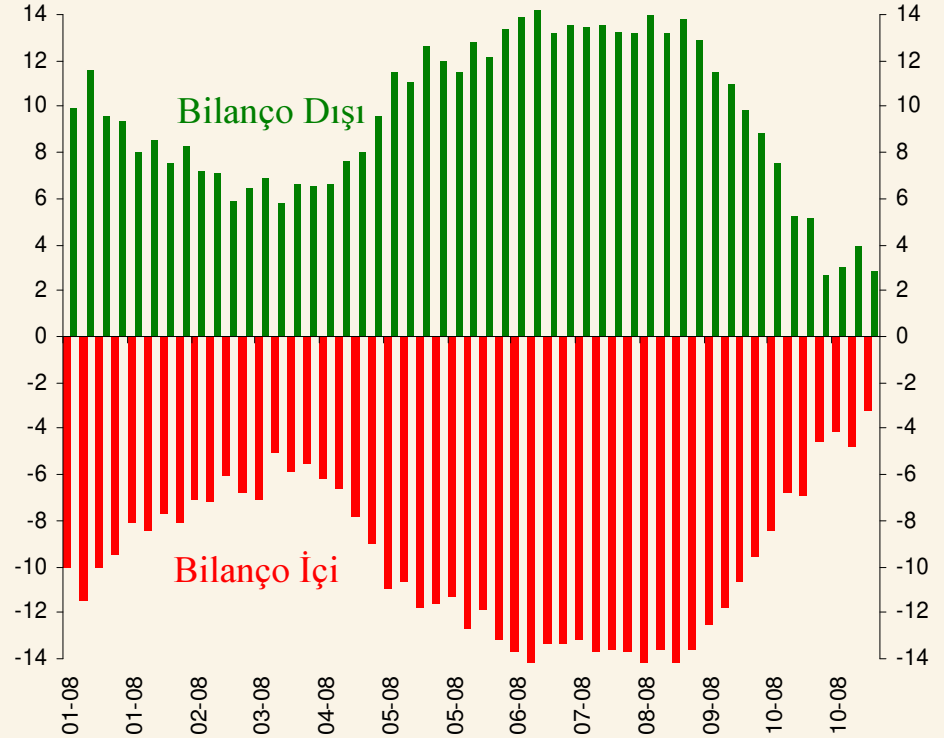
Bankacılık Sektörü

Bankacılık sistemi gerek döviz likiditesi açısından, gerekse sermaye yeterliliği açısından krize göreceli olarak hazırlıklı yakalanmıştır.

Yabancı Para Net Genel Pozisyonu
(2000 1.Ç – 2008 4.Ç*, milyar ABD Doları)

Yabancı Para Pozisyonu
(Ocak 2008 – Kasım 2008, milyar ABD Doları)

* 14 Kasım 2008 itibarıyla
Kaynak: BDDK, TCMB

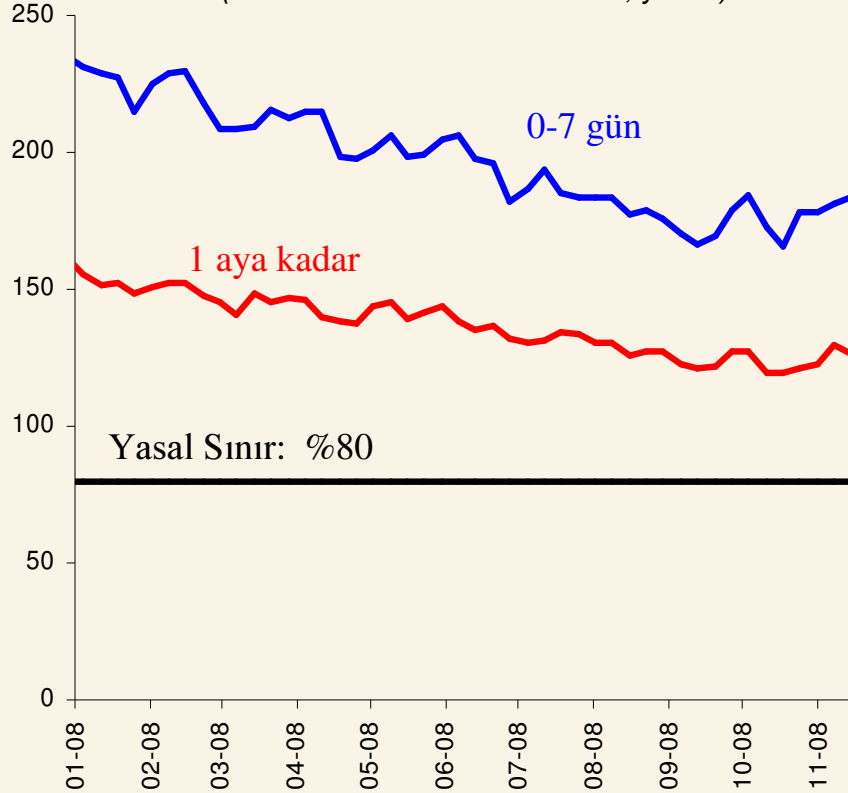
Kaynak: BDDK, TCMB

Bankacılık Sektörü

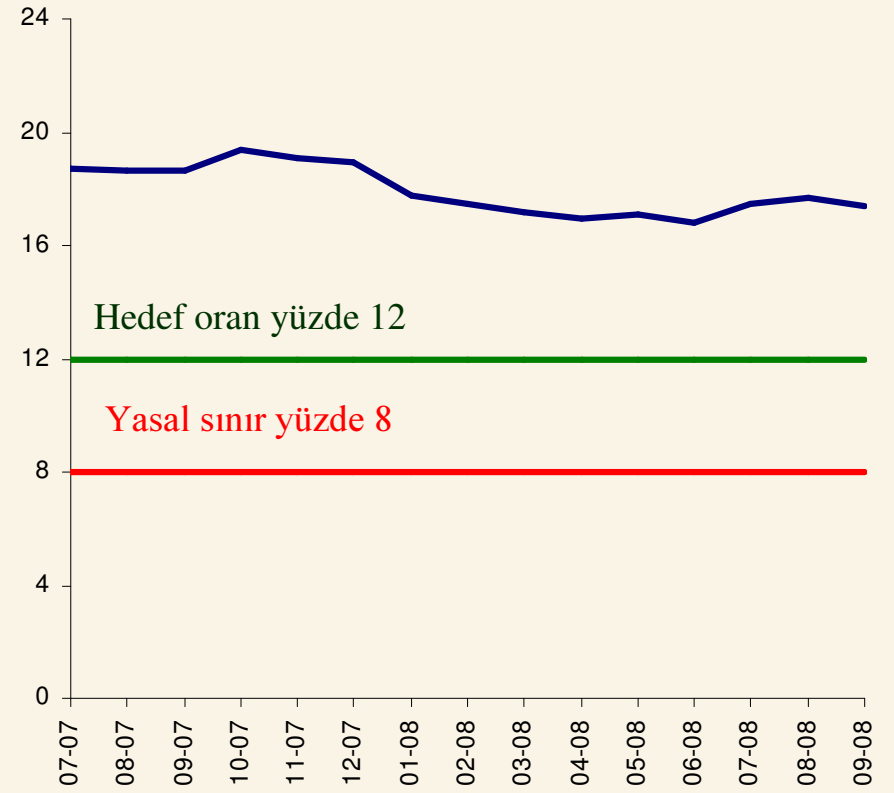
Bankaların kısa vadeli yabancı para likidite yeterlilik oranları ve sermaye yeterlilik düzeyleri, yasal sınırların oldukça üzerindedir

Kısa Vadeli Yabancı Para Likidite Yeterlilik Rasyoları
(1 Ocak 2008 – 14 Kasım 2008, yüzde)

Kaynak: BBDK, TCMB

Sermaye Yeterlilik Oranı
(Temmuz 2007 – Eylül 2008, yüzde)

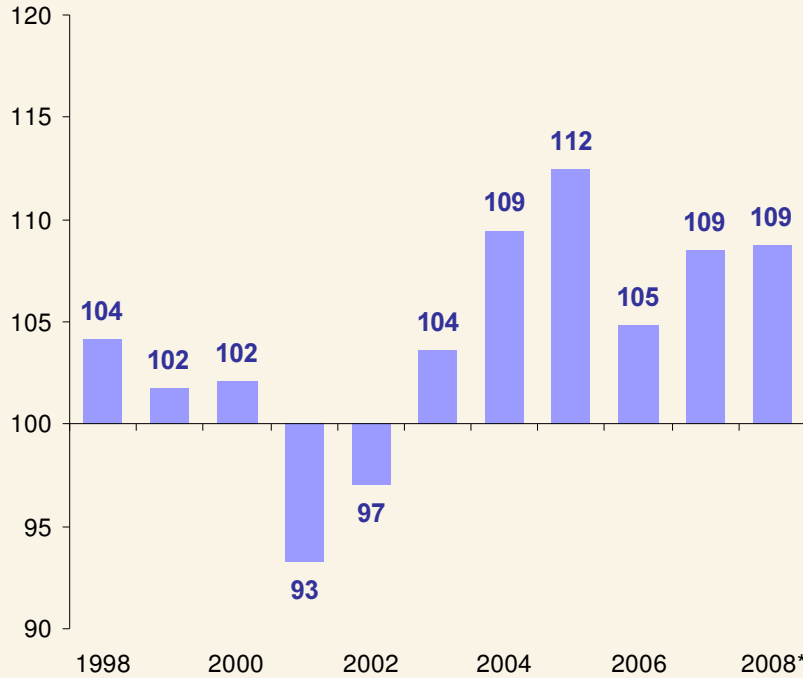
Kaynak: BBDK, TCMB

Bankacılık Sektörü

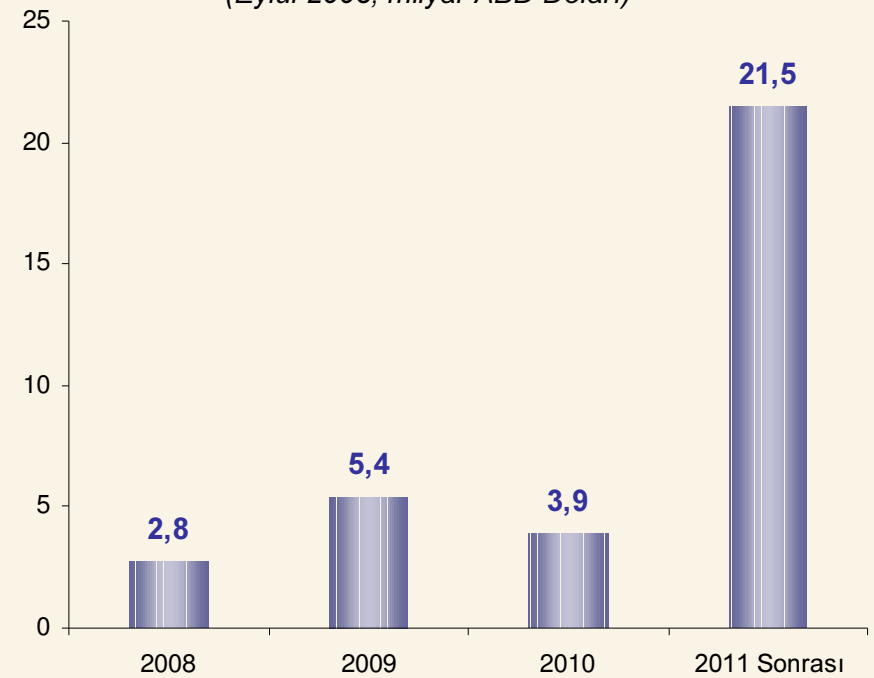
Bankacılık sektörünün borç döndürme oranı tarihsel olarak yüksek seviyelerde seyretmiştir. Bankaların uzun vadeli kredilerinin dörtte üçünden fazlası, vadeye kalan süresi bir yıldan uzun olan kredilerden oluşmaktadır.

Bankacılık Sektörü Borç Döndürme Oranı
(1998-2008*, Kısa ve Uzun Vadeli Dış Borç Kullanımının Anapara Ödemelerine Oranı, yüzde)

* Ocak-Eylül 2008
Kaynak: TCMB

Bankaların Uzun Vadeli Yabancı Para Dış Borçlarının Vade Kompozisyonu*
(Eylül 2008, milyar ABD Doları)

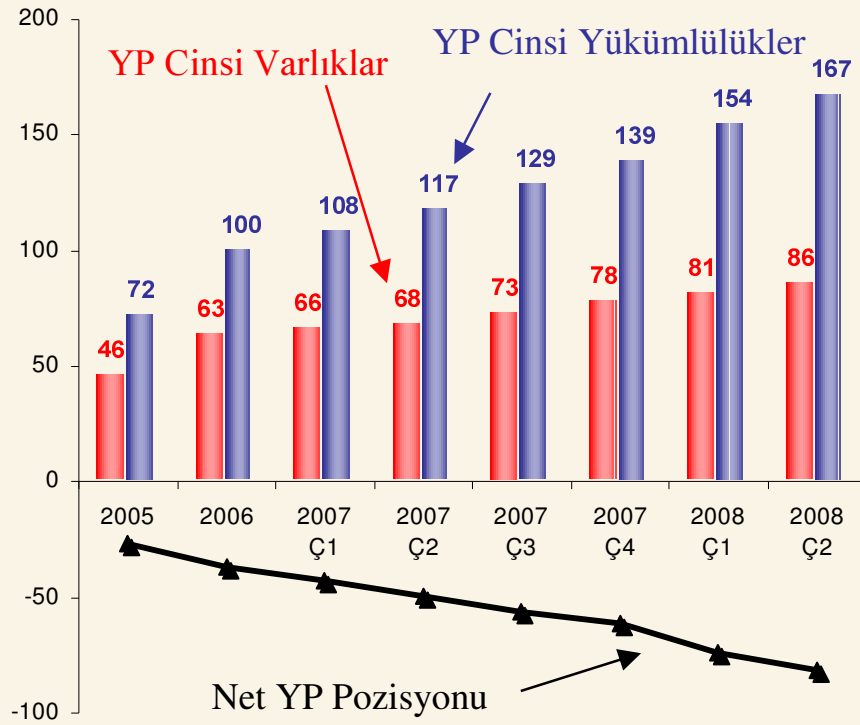
* Vadeye kalan gün sayısı
Kaynak: TCMB

Reel Sektör

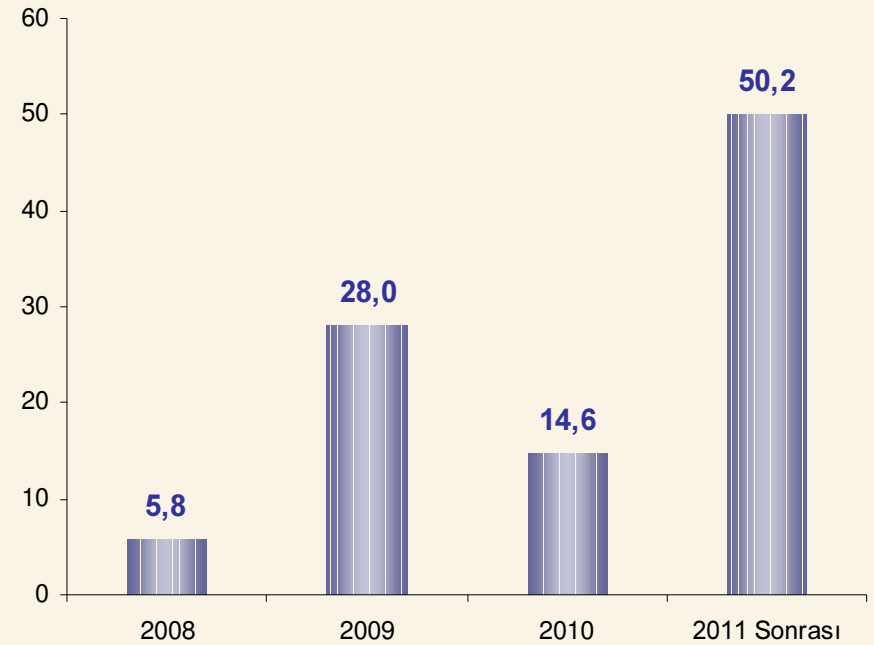
Banka dışı kesimin kısa vadeli yabancı para açık pozisyonu 2008 yılının 2. çeyreği itibarıyla 4,4 milyar ABD dolarıdır. Reel sektör borcunun vade yapısı önemli oranda iyileşmiştir.

Firmaların Yabancı Para Varlık ve Yükümlülükleri
(2005 – 2008 2.Ç, milyar ABD Doları)

Kaynak: TCMB

Firmaların Uzun Vadeli Yabancı Para Dış Borçlarının Vade Kompozisyonu*
(Eylül 2008, milyar ABD Doları)

* Vadeye kalan gün sayısı

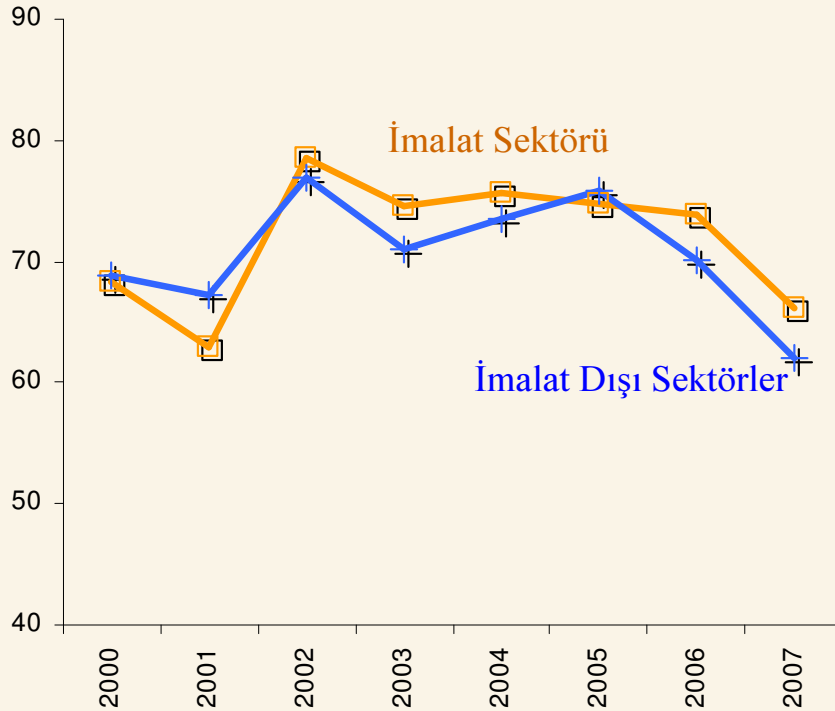
Kaynak: TCMB

Reel Sektör

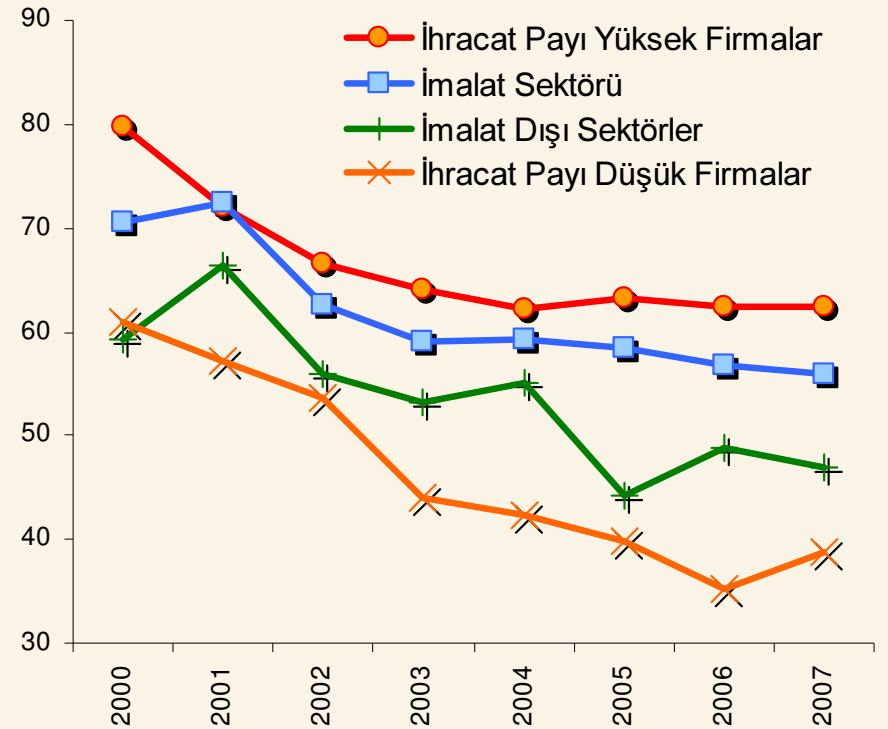
Reel sektörün borçlarının önemli bir kısmı, son yıllarda Türk Lirası'na dönme eğilimi sergilemiş ve vadesi uzamıştır.

Reel Sektörün Kısa Vadeli Borçlarının Toplam Borçlara Oranı*
(2000-2007, yüzde)

* Vadeye kalan süreye göre
Kaynak: TCMB

Reel Sektörün Borç Dolarizasyonu
(2000-2007, yüzde)

Kaynak: TCMB

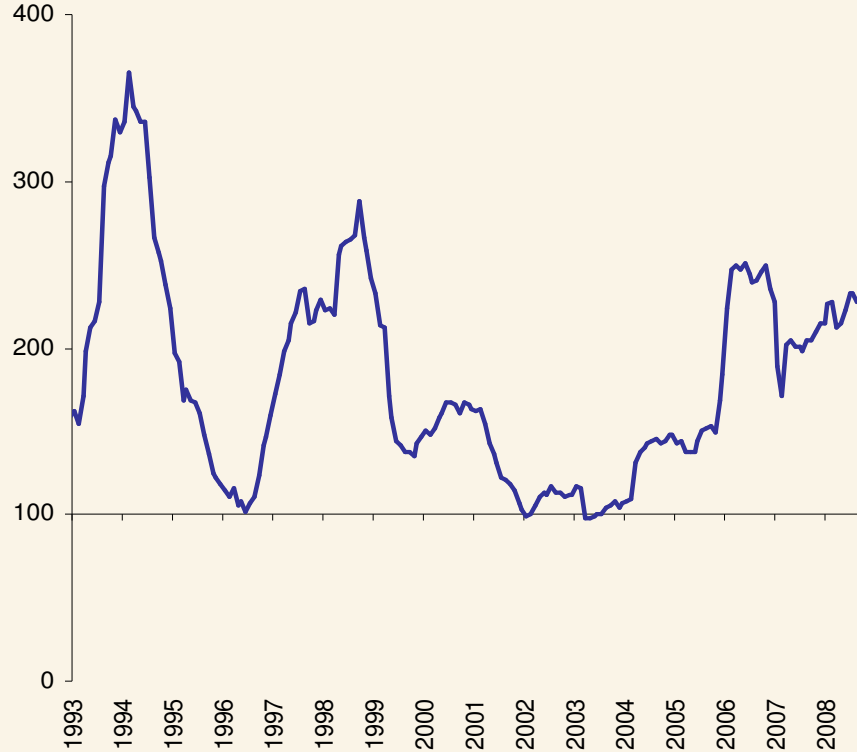

Reel Sektör

Reel sektörün uzun vadeli borç döndürme oranları tarihsel olarak yüzde 100'ün üzerinde seyretmiştir.

Reel Kesim Uzun Vadeli Borç Döndürme Oranı

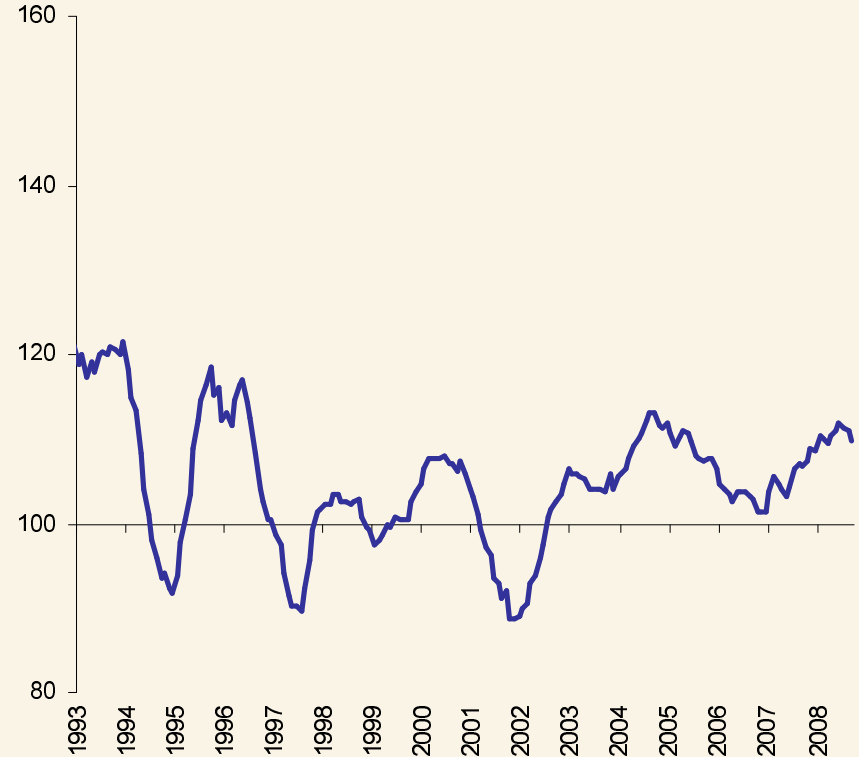
(Ocak 1993 – Eylül 2008, Toplam Dış Borçlanmanın Toplam Anapara Ödemelerine Oranı, 12 aylık hareketli ortalama, yüzde)

Kaynak: TCMB

Kısa Vadeli Ticari Kredi Döndürme Oranı

(Ocak 1993 – Eylül 2008, Toplam Dış Borçlanmanın Toplam Anapara Ödemelerine Oranı, 12 aylık hareketli ortalama, yüzde)

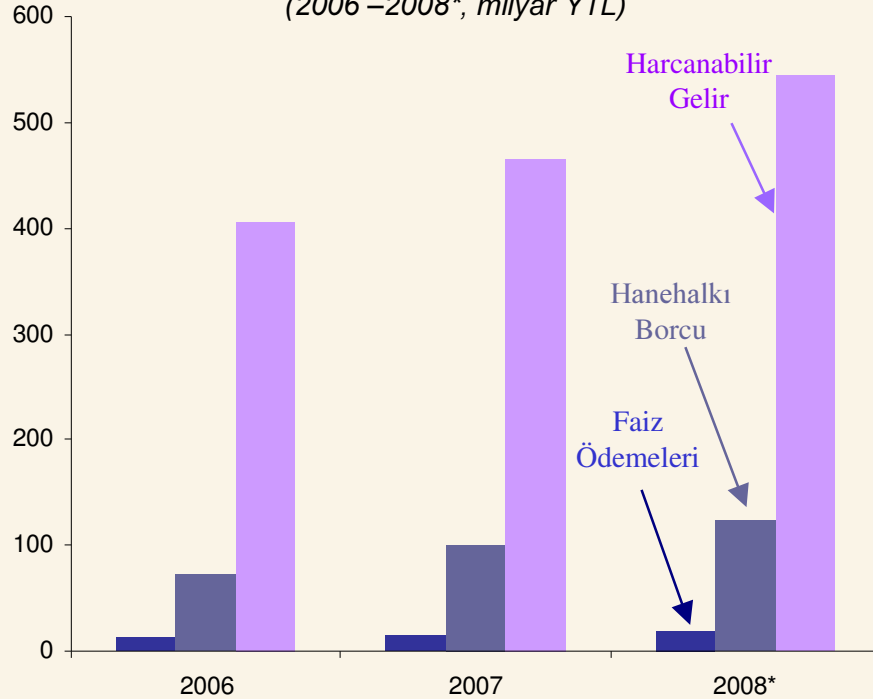
Kaynak: TCMB

Hanehalkı

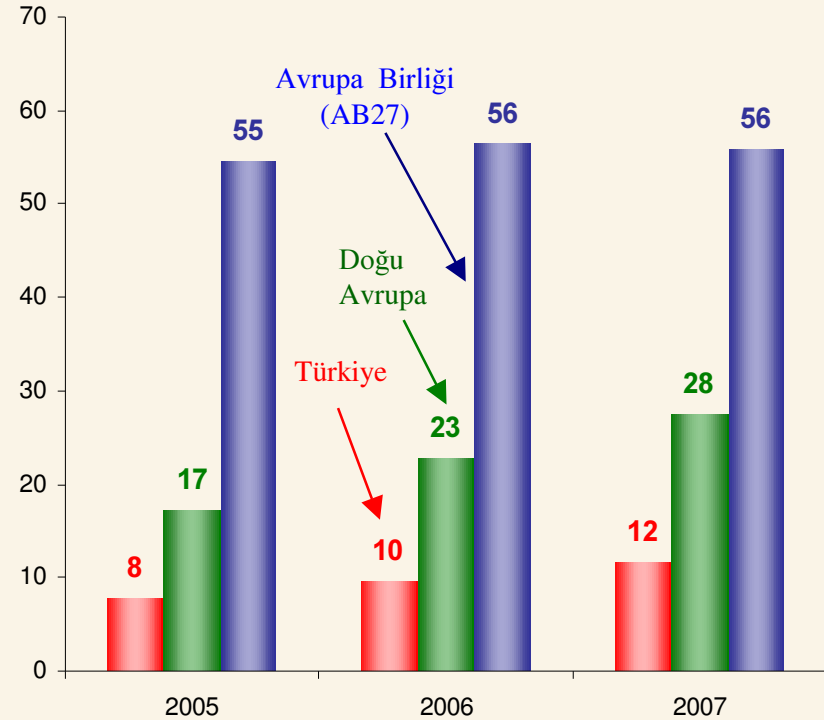
Hanehalkı borçluluk oranı, Avrupa Birliği ve Doğu Avrupa ülkeleri ile kıyaslandığında, düşük bir düzeydedir.

Hanehalkı Borcu, Faiz Ödemeleri ve Harcanabilir Geliri
(2006 –2008*, milyar YTL)

* 2008 yılı Eylül ayı itibarıyla
Kaynak: TCMB

Hanehalkı Yükümlülüklerinin GSYİH'ye Oranı
(2005-2007, yüzde)

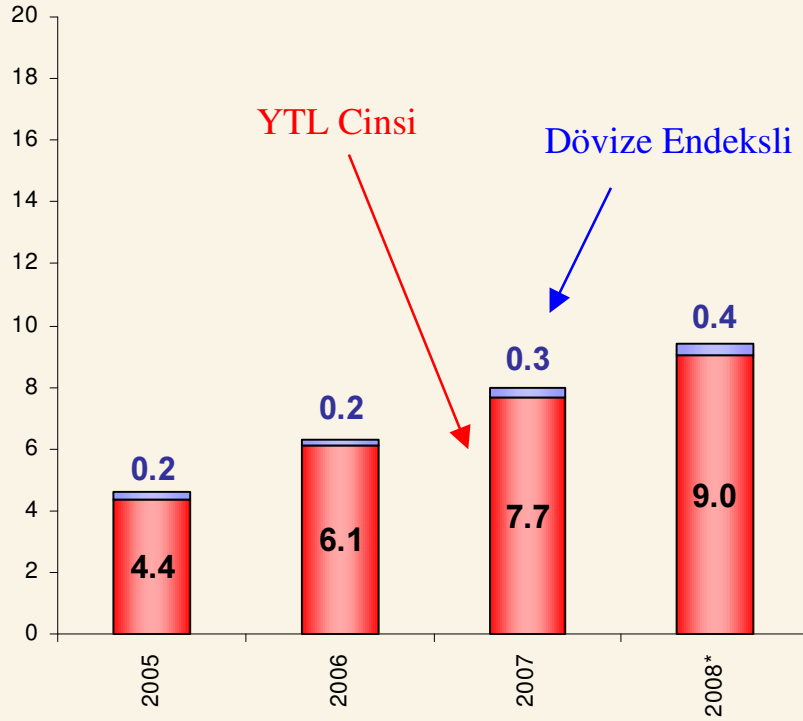
Kaynak: Avrupa Merkez Bankası, TCMB

Hanehalkı

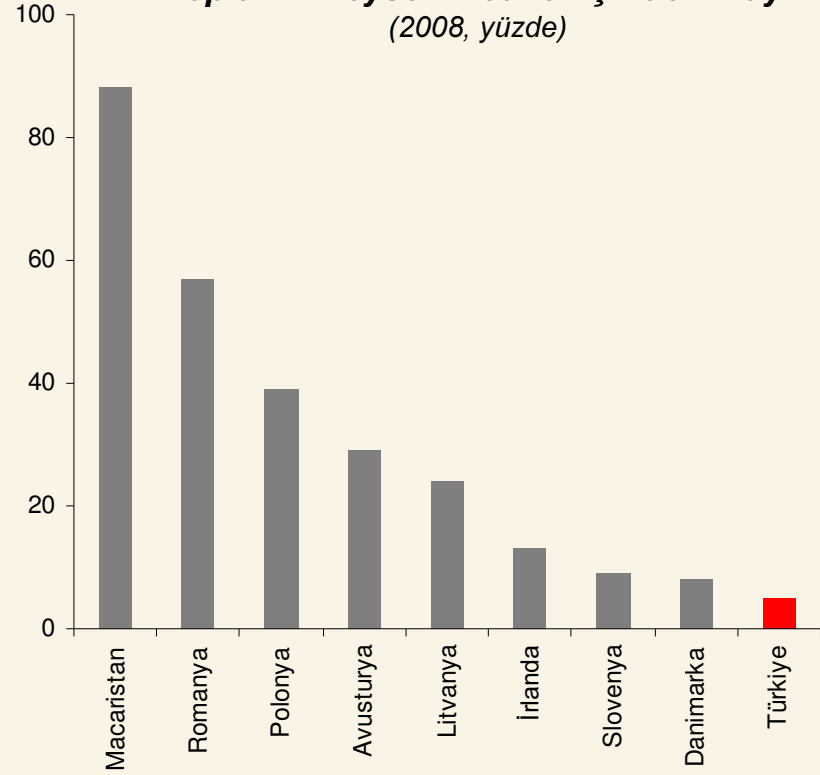
Türkiye’de hanehalkının döviz cinsi net alacaklı olması, yaşanan olumsuz gelişmelerden diğer ülkelerin hanehalkına göre daha az etkilenmesine katkıda bulunacaktır.

Tüketici Kredilerinin Kompozisyonu
(2005-2008*, GSYİH'ye oranı, yüzde)

*14 Kasım 2008 itibarıyla
Kaynak: TCMB

Seçilmiş Ülkelerde Yabancı Para Bireysel Kredilerin Toplam Bireysel Krediler İçindeki Payı
(2008, yüzde)

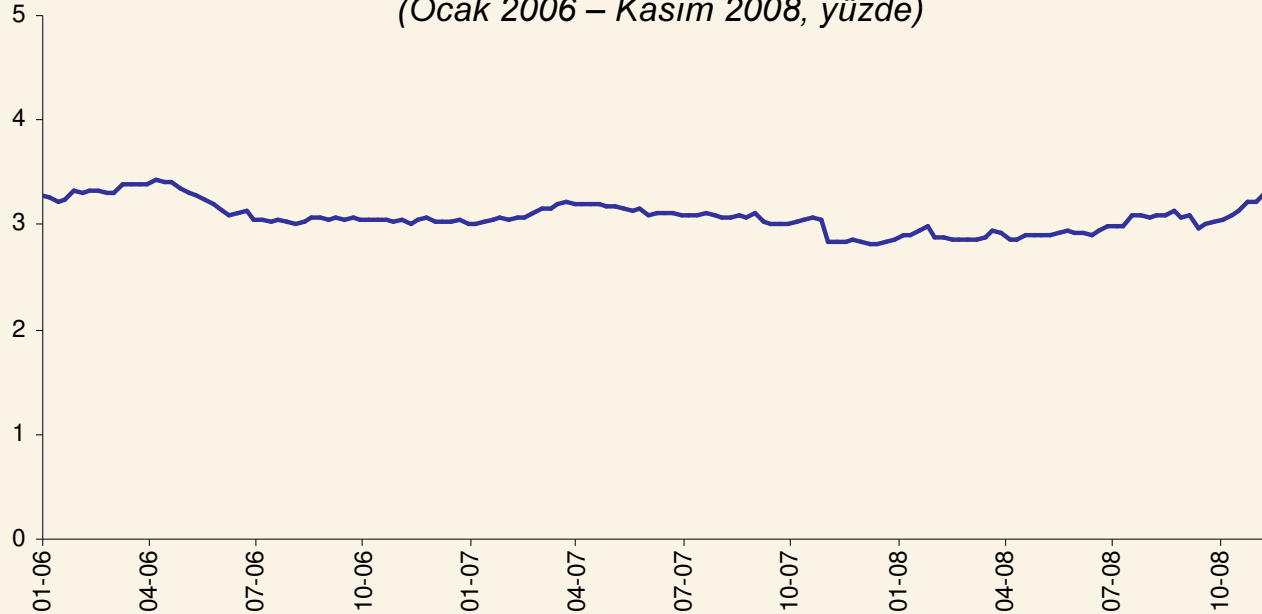
Kaynak: Merkez Bankaları, TCMB

Bankacılık Sektörü

Hanehalkının tasfiye olunacak tüketici kredileri ve bireysel kredi kartlarının toplam tüketici kredileri ve bireysel kredi kartlarına oranı yüzde 3 civarında bir seyir izlemektedir.

Tasfiye Olunacak Tüketici Kredileri ve Bireysel Kredi Kartlarının Toplam Tüketici Kredileri ve Bireysel Kredi Kartlarına Oranı
(Ocak 2006 – Kasım 2008, yüzde)

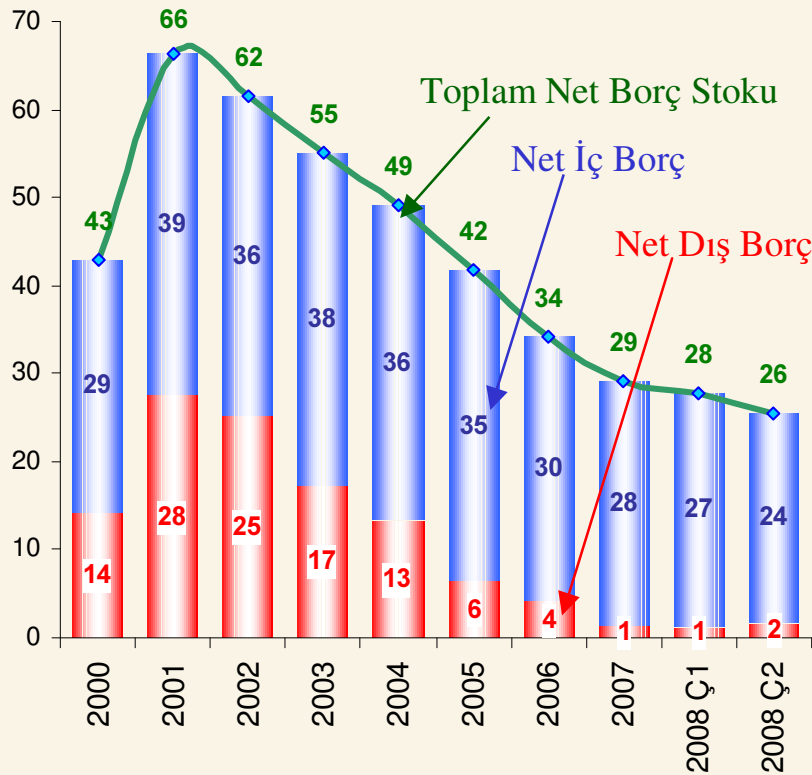
Kaynak: TCMB

Kamu Sektörü

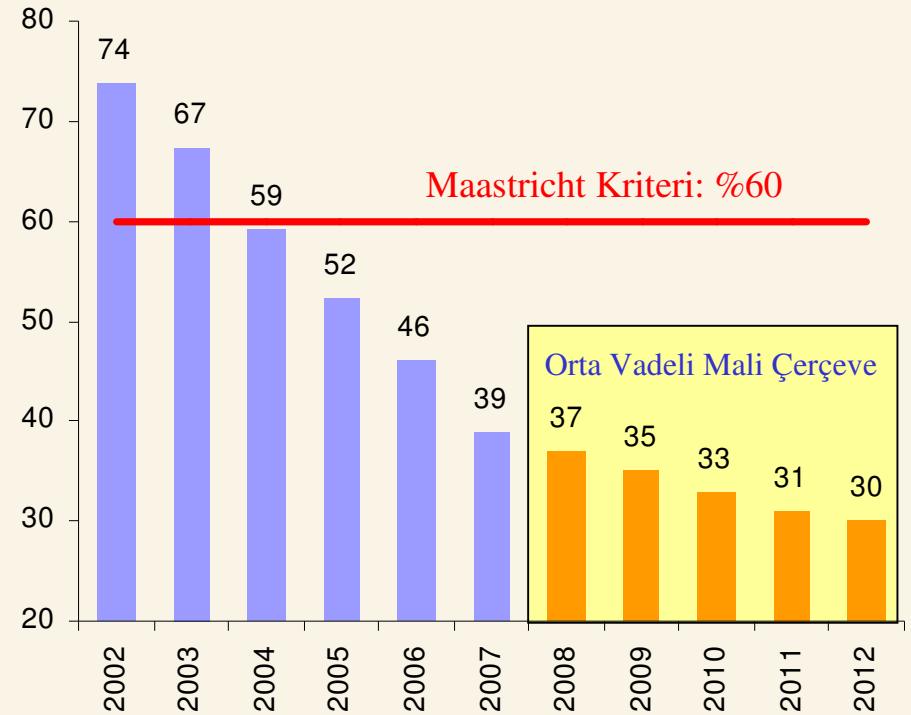
2001 yılından bu yana uygulanan disiplinli maliye politikasının desteği ile kamu kesimi dış şoklara karşı daha sağlam bir yapıya kavuşmuştur.

Kamu Sektörü Net Borç Stoku / GSYİH
(2000 – 2008 2.Ç, GSYİH'ye oranı, yüzde)

Kaynak: Hazine Müsteşarlığı

Kamu Sektörü Brüt Borç Stoku / GSYİH
(AB Tanımlı, 2002 – 2012, GSYİH'ye oranı, yüzde)

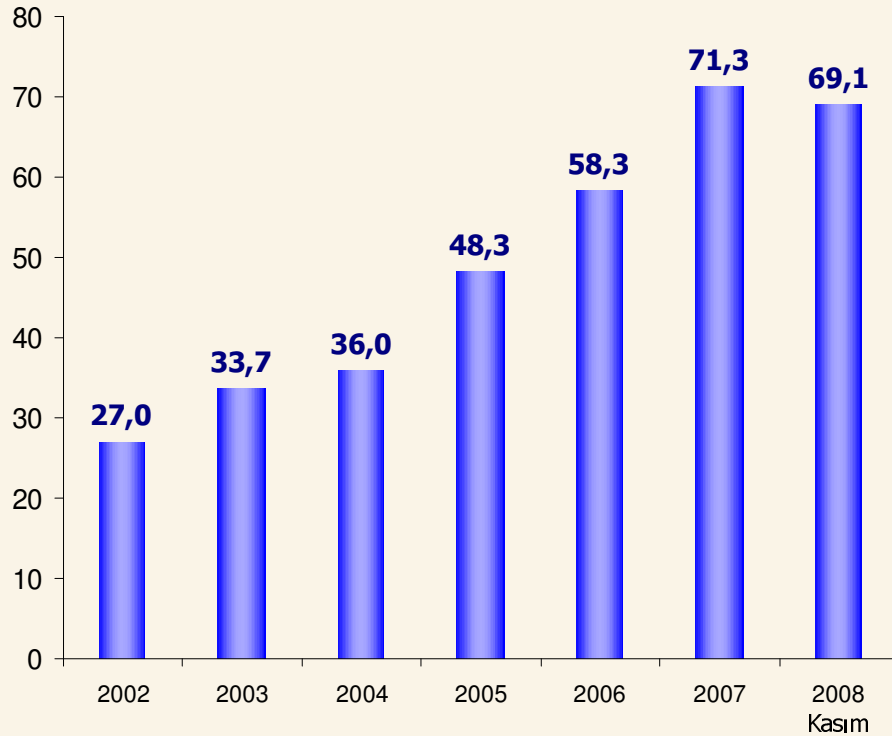
Kaynak: Hazine Müsteşarlığı

Merkez Bankası Döviz Rezervleri

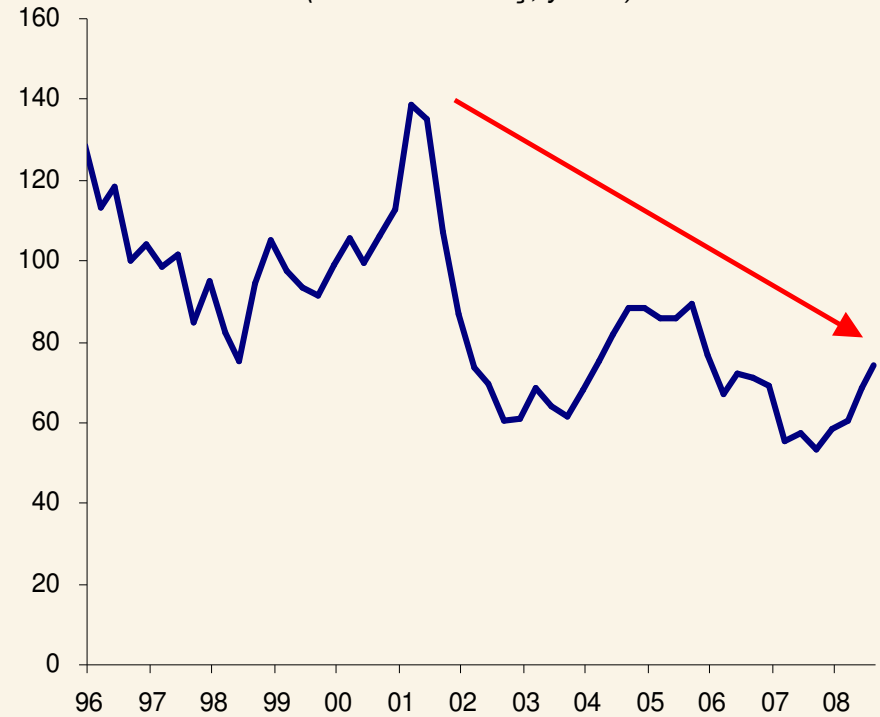
Güçlü döviz rezerv pozisyonu, ortaya çıkabilecek şokların olumsuz etkilerinin giderilmesine ve ülkeye duyulan güvenin artmasına katkı sağlamaktadır.

Merkez Bankası Döviz Rezervleri
(2002 – Kasım 2008, milyar dolar)

Kaynak: TCMB

Kısa Vadeli Dış Borçların Merkez Bankası Rezervlerine Oranı
(1996 – 2008 3.Ç, yüzde)

Kaynak: TCMB

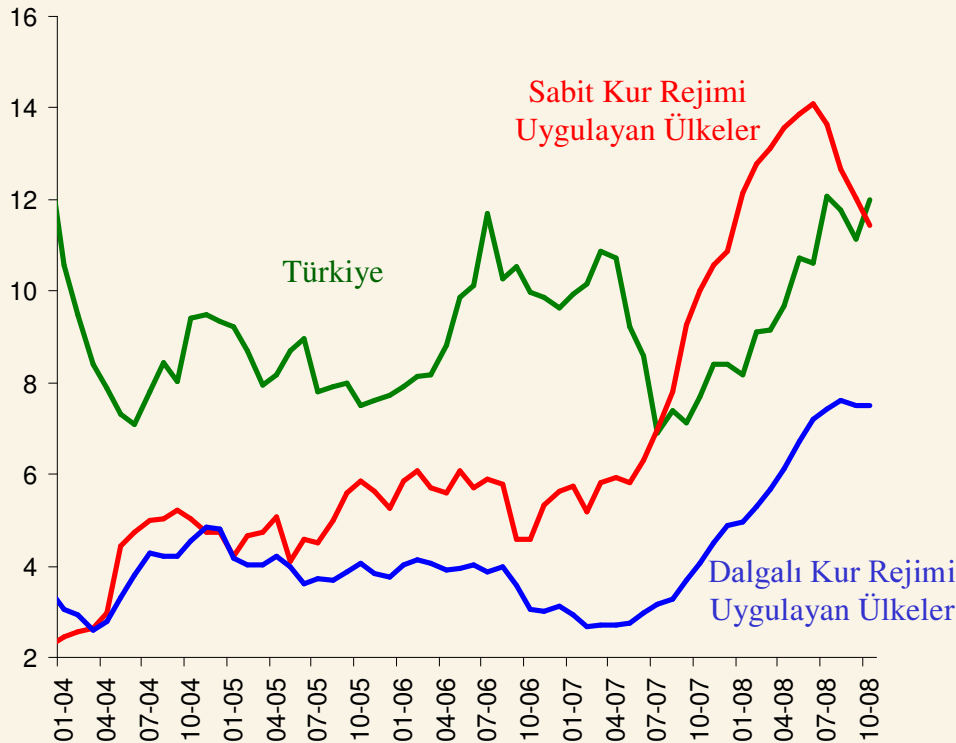
IV. Enflasyon Gelişmeleri, Tahminler ve Riskler

Karşılaştırmalı Enflasyon Gerçekleşmeleri

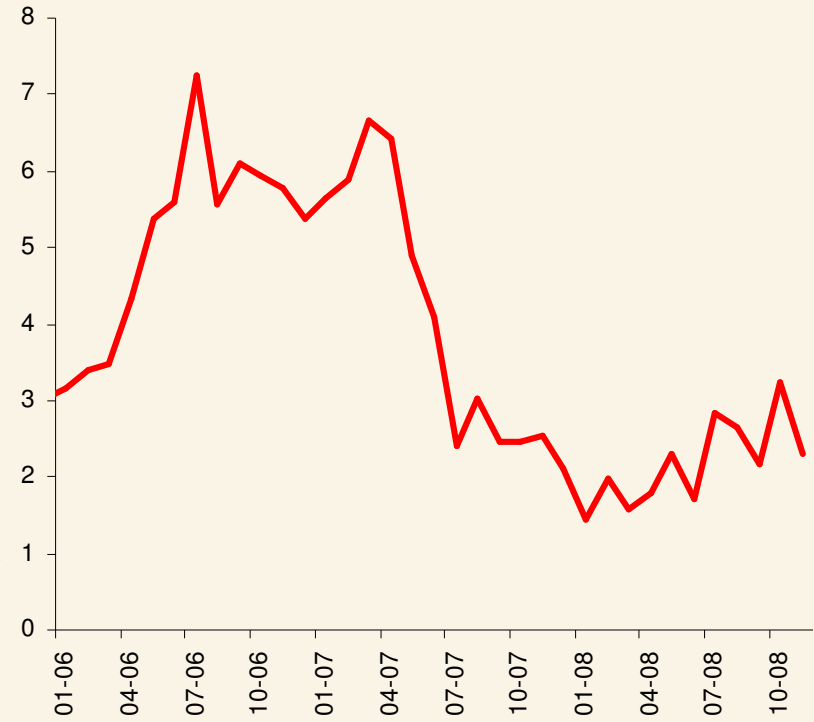
Başta enerji ve gıda olmak üzere emtia fiyatlarında gözlenen arz yönlü şoklar, dünya genelinde enflasyon oranlarında artışa neden olmuştur. Bu artış sabit kur rejimi uygulayan ülkelerde daha da belirgindir.

Kur Rejimi ve Enflasyon Gerçekleşmeleri
(Ocak 2004 – Ekim 2008, yıllık yüzde değişim)

Kaynak: Merkez Bankaları, TÜİK, TCMB

Enflasyon Hedeflemesi Uygulayan Gelişmekte Olan Ülkeler ile Türkiye Arasındaki Enflasyon Farkı
(Ocak 2006 - Kasım 2008, yıllık yüzde değişim)

Kaynak: Merkez Bankaları, TÜİK, TCMB

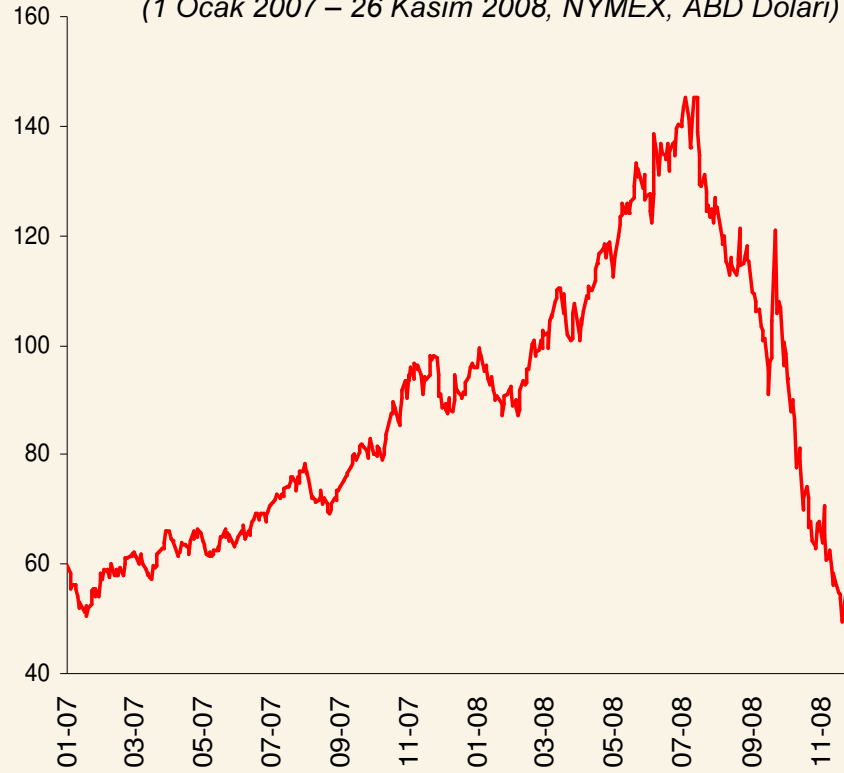

Dünyada Emtia Fiyatları

2008 yılı ortalarına kadar emtia fiyatlarında görülen yüksek oranlı artışlar, son dönemde yerini hızlı bir gerilemeye bırakmıştır.

Ham Petrol Fiyatları

(1 Ocak 2007 – 26 Kasım 2008, NYMEX, ABD Doları)

Kaynak: Bloomberg

Buğday Fiyatları

(1 Ocak 2007 – 26 Kasım 2008, ABD Doları)

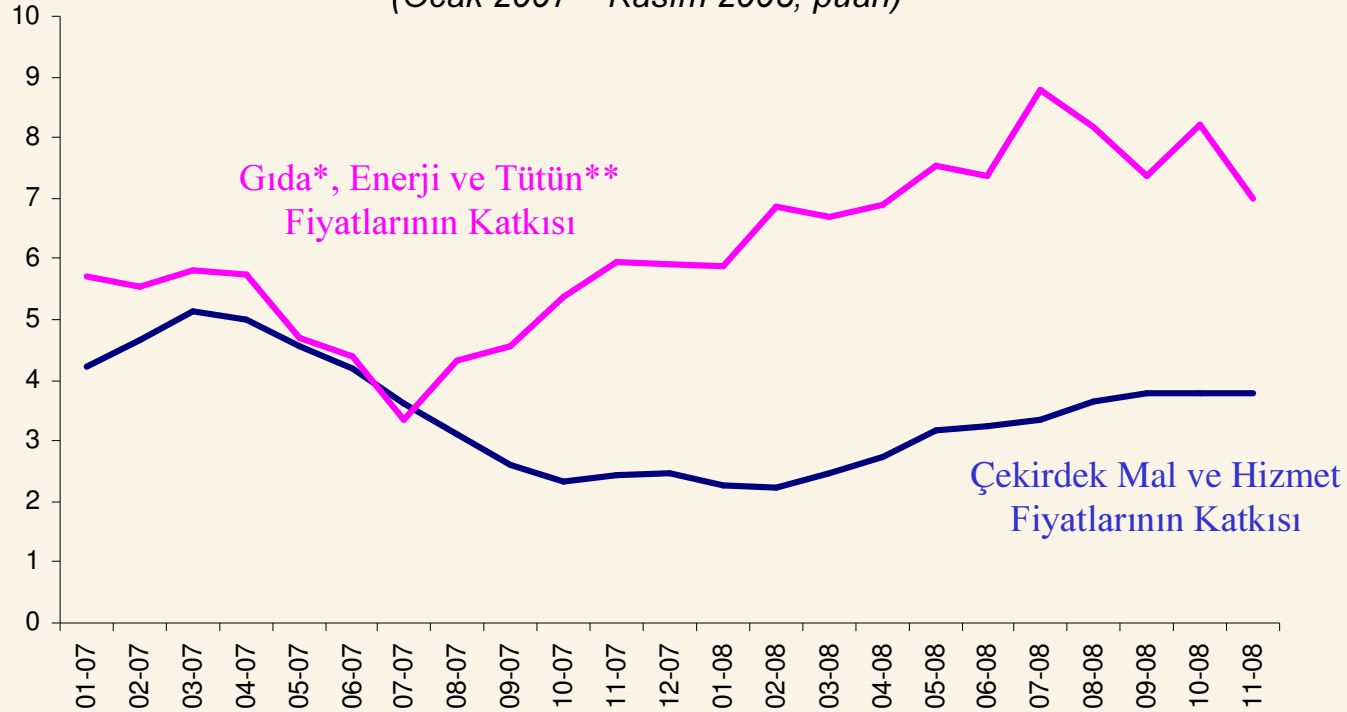
Kaynak: Bloomberg

Türkiye'de Enflasyon Gelişmeleri

Gıda, enerji, tütün ürünleri ve altın fiyatlarının yıllık enflasyona yaptıkları katkı Temmuz ayında en yüksek seviyesine ulaştıktan sonra kademeli olarak gerilemiştir.

Yıllık Tüketici Enflasyonuna Katkı
(Ocak 2007 – Kasım 2008, puan)

* Gıda: Gıda ve alkolsüz içecekler grubu

** Tütün: Tütün ürünleri ve alkollü içecekler

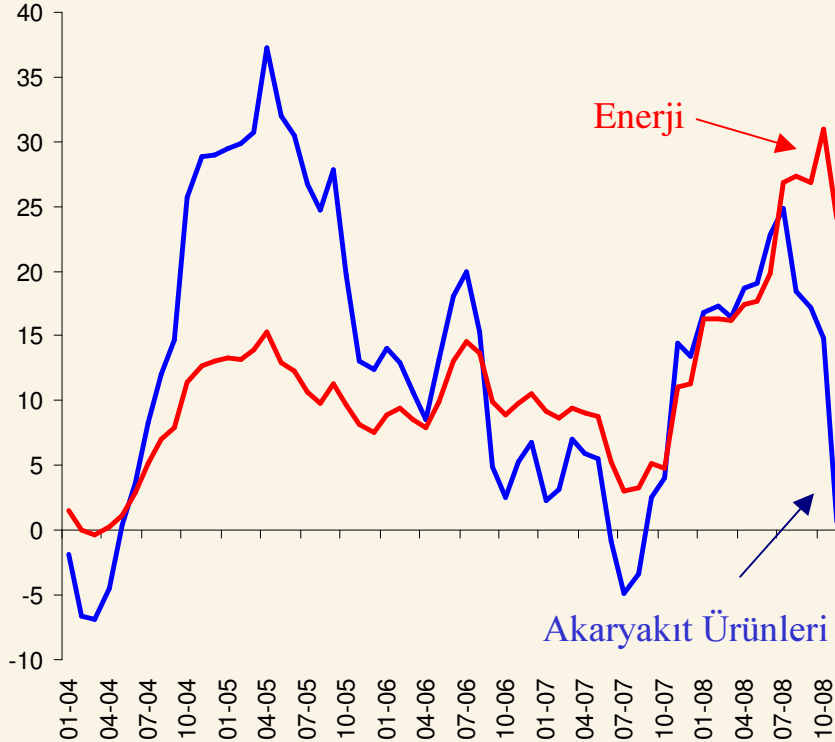
Kaynak: TÜİK, TCMB

Türkiye'de Enflasyon Gelişmeleri

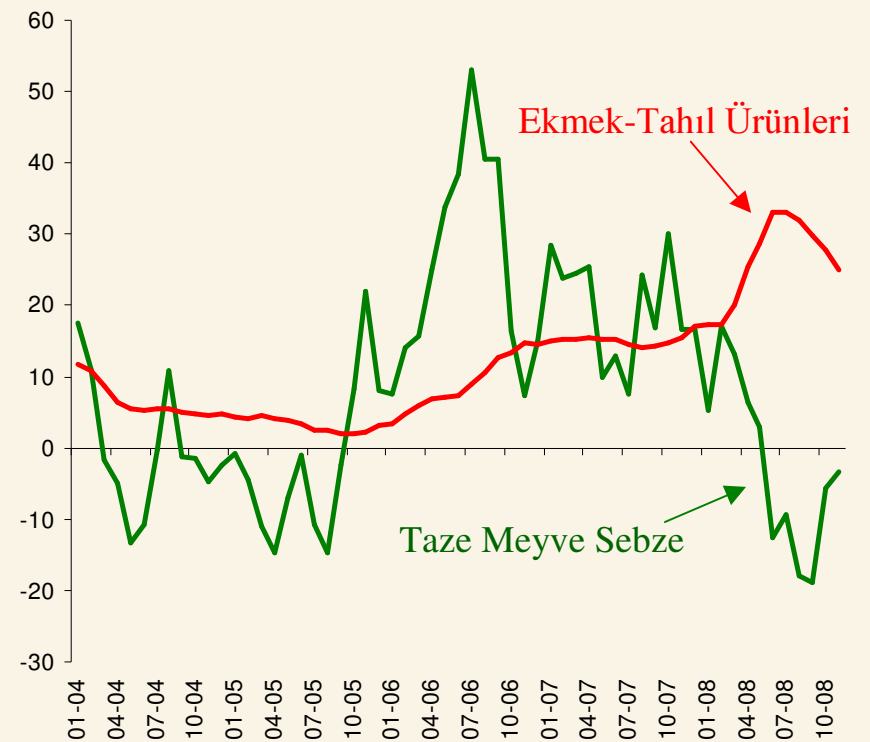
Enerji yıllık enflasyonu Kasım ayında yüzde 31'den yüzde 24'e gerilemiştir. Gıda fiyatları yıllık artış oranında Temmuz ayından bu yana belirgin bir yavaşlama gözlenmektedir.

Enerji ve Akaryakıt Enflasyonu
(Ocak 2004 – Kasım 2008, yıllık yüzde değişim)

Kaynak: TÜİK, TCMB

Gıda Enflasyonu
(Ocak 2004 – Kasım 2008, yıllık yüzde değişim)

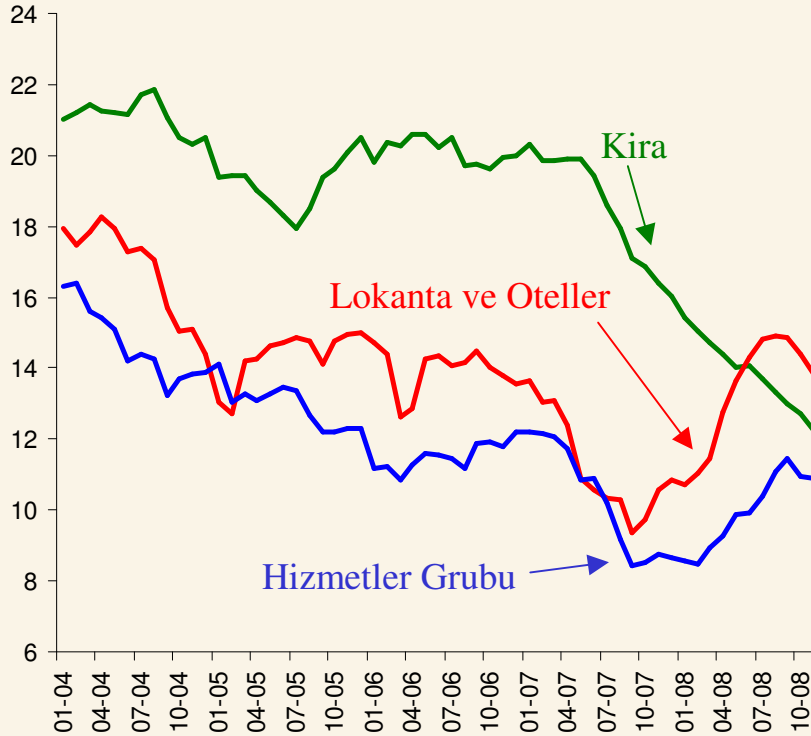

Türkiye'de Enflasyon Gelişmeleri

İçinde bulunduğumuz dönemde iç ve dış talepteki belirgin yavaşlama nedeniyle döviz kurundaki gelişmelerin enflasyon üzerindeki etkisinin, geçmiş dönem ortalamalarına kıyasla daha sınırlı olacağı öngörülmektedir.

Hizmetler Enflasyonu

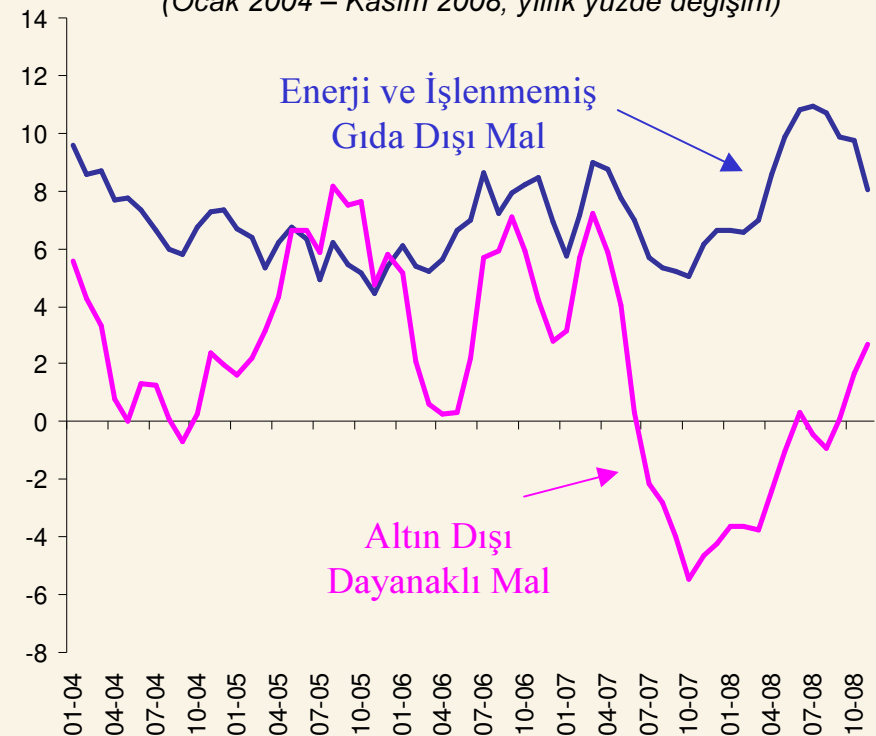
(Ocak 2004 – Kasım 2008, yıllık yüzde değişim)

Kaynak: TÜİK, TCMB

Enerji ve İşlenmemiş Gıda Dışı Mal Enflasyonu ve Altın Dışı Dayanıklı Mal Enflasyonu

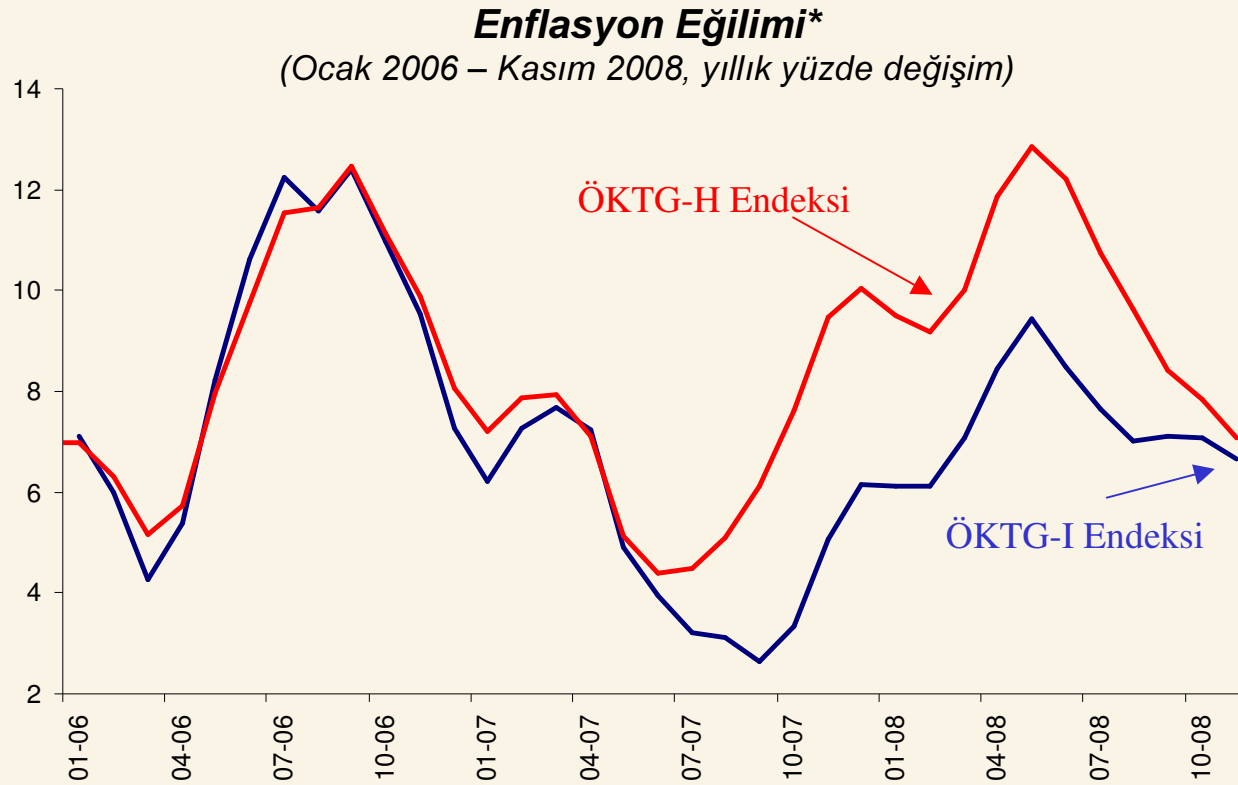
(Ocak 2004 – Kasım 2008, yıllık yüzde değişim)

Enflasyon Genel Eğilimi

Mevsimsellikten arındırılmış veriler, enflasyonun son dönemde yavaşlama eğiliminde olduğuna işaret etmektedir.

* Mevsimsellikten arındırılmış endeksin, aylık değişiminin 3 aylık hareketli ortalamasının yıllıklandırılmış hali.

Kaynak: TÜİK, TCMB

Enflasyon – Tahminler

Yakın dönemde döviz kurlarında yaşanan hareketlerin enflasyon üzerinde oluşturduğu etkinin, gıda fiyatlarındaki olumlu görünüm ve petrol fiyatlarında gözlenen düşüş ile telafi edileceği beklenmektedir.

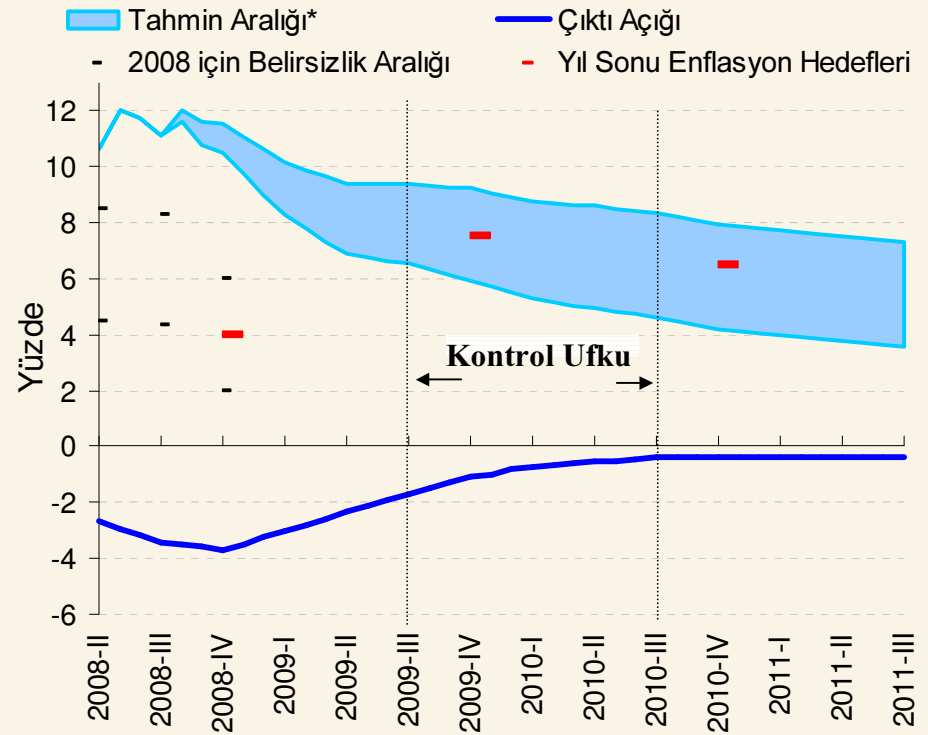
Baz senaryo varsayımları:

	2008	2009	2010
Petrol Fiyatları	80 \$	80 \$	80 \$
Gıda Fiyatları	% 11	% 7,6	% 6

Enflasyon Tahminleri :

2008	% 11,1
2009	% 7,6
2010	% 6,1
2011 Ç3	% 5,4

Enflasyon ve Çıktı Açığı Tahmini

*Enflasyonun tahmin aralığı içinde kalma olasılığı yüzde 70'tir.
Kaynak: TCMB

Enflasyon – Riskler

Birinci senaryo varsayımları:

	2008	2009	2010
Petrol Fiyatları	110 \$	110 \$	110 \$
Gıda Fiyatları	% 12,5	% 10	% 9

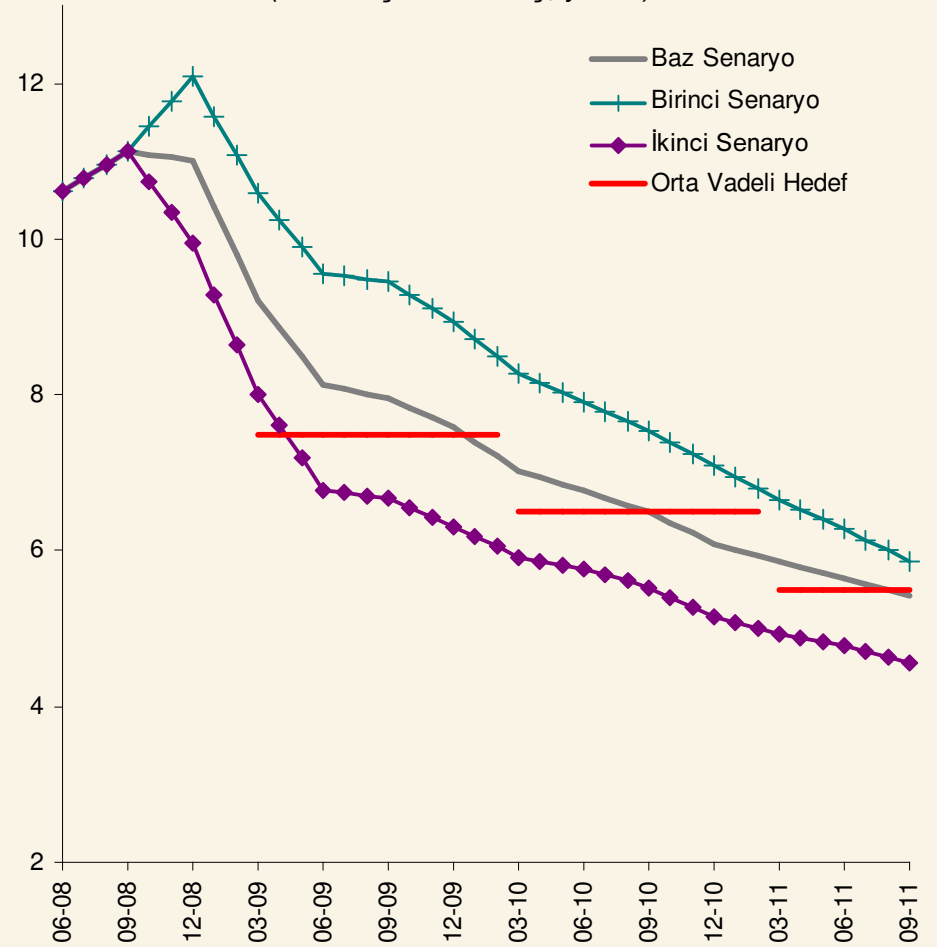
✓ Para politikasının gerekli tepkiyi verdiği varsayımı altında enflasyonun 2009 yılı sonunda yüzde 8,9, 2010 yılı sonunda ise yüzde 7,1 civarında gerçekleşeceği tahmin edilmektedir

İkinci senaryo varsayımları:

	2008	2009	2010
Petrol Fiyatları	50 \$	50 \$	50 \$
Gıda Fiyatları	% 9,5	% 5	% 3

✓ Para politikasının gerekli tepkiyi verdiği varsayımı altında enflasyonun 2009 yılı sonunda yüzde 6,3, 2010 yılı sonunda ise 5,2 düzeyinde gerçekleşeceği tahmin edilmektedir

Enflasyon Tahmini
(2008 2.Ç – 2011 3.Ç, yüzde)

Kaynak: TCMB

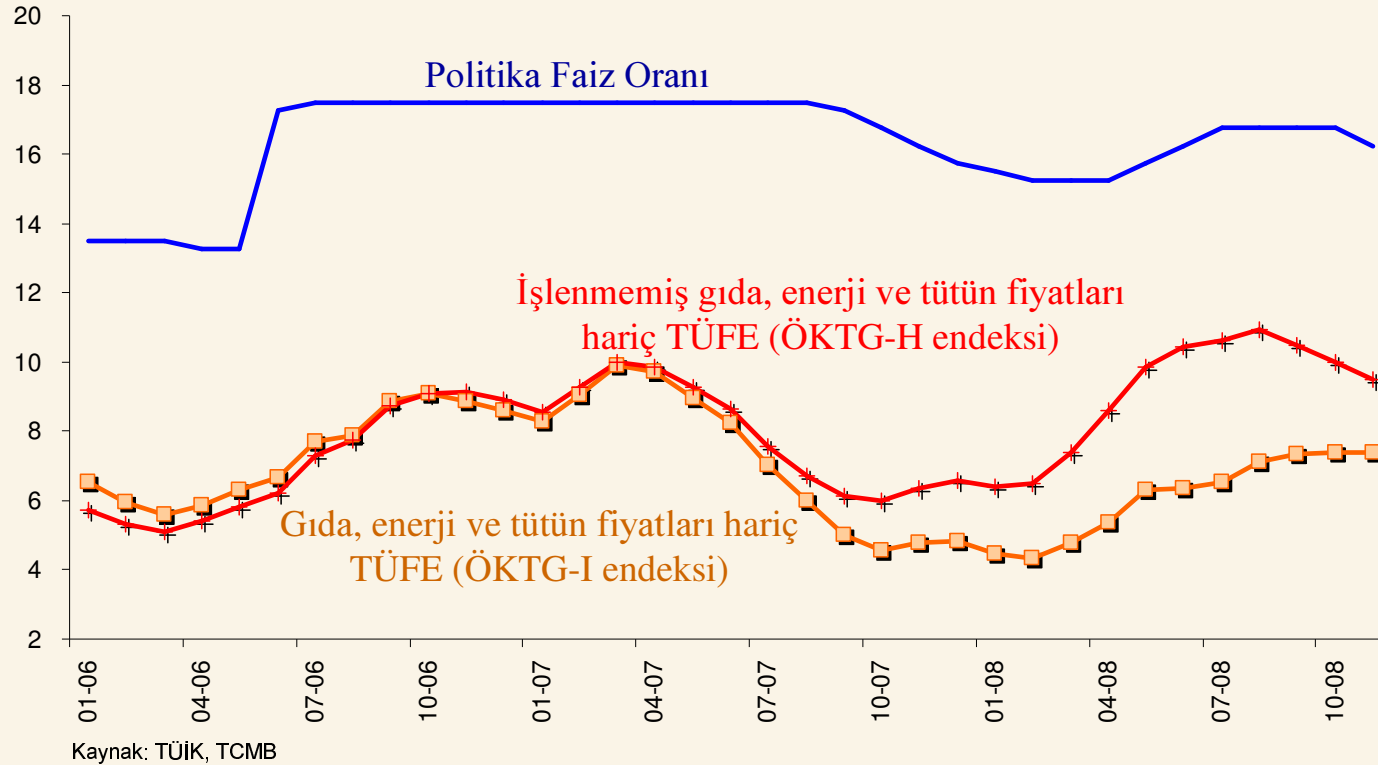
V. Para Politikası Duruşu

Para Politikası Duruşu

Para Politikası Kurulu, enflasyondaki düşüşün önceki tahminlere göre daha hızlı olacağını öngörerek, 19 Kasım 2008 tarihinde borçlanma faizlerinin 50 baz puan indirilmesine karar vermiştir.

Politika Faiz Oranları (basit faiz oranı) ve Çekirdek Enflasyon Göstergeleri
(Ocak 2006 – Ekim 2008, yüzde)

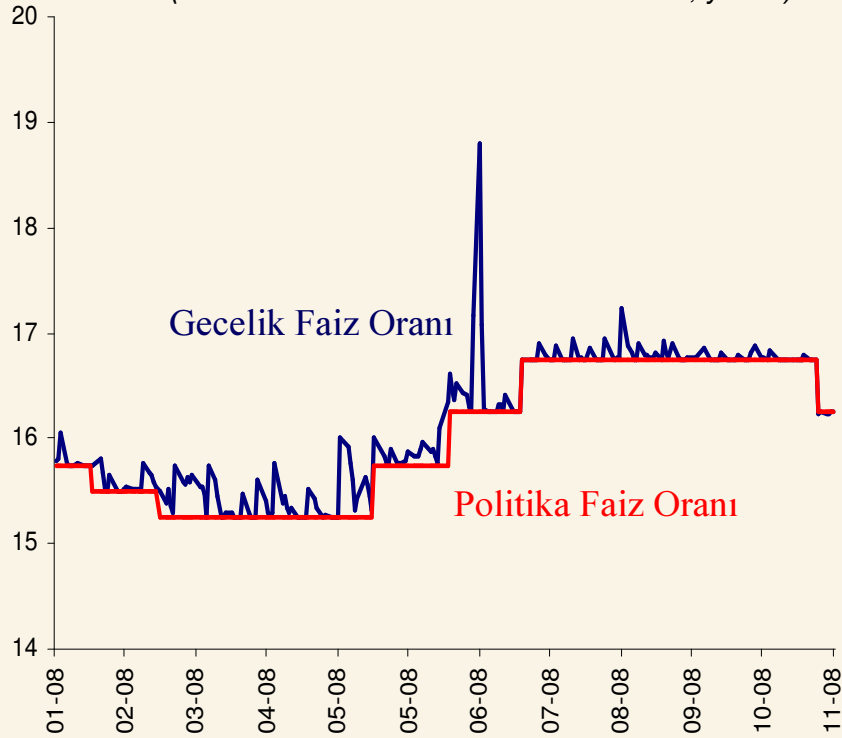

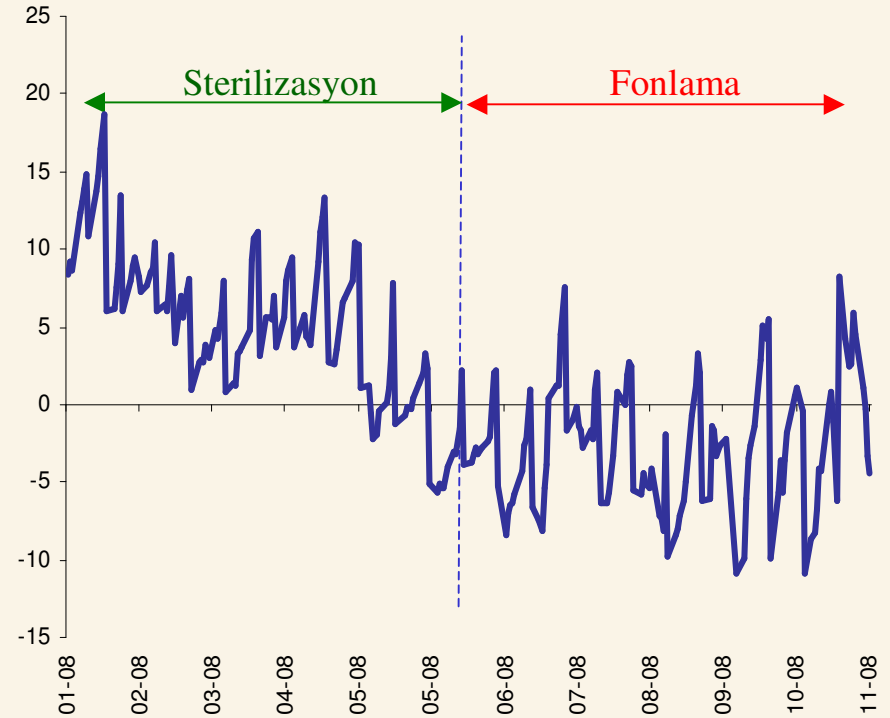
Yeni Türk Lirası Likidite Yaklaşımı

Merkez Bankasının likidite yönetimi genel çerçevesi oldukça esnek ve bankacılık sisteminin likidite ihtiyacını etkin bir şekilde karşılayabilecek yapıdadır.

Politika Faiz Oranı ve Repo-Ters Repo Piyasasında Oluşan Gecelik Faiz Oranı
(1 Ocak 2008 - 27 Kasım 2008 arasında, yüzde)

Merkezi Bankasınca Sağlanan YTL Likiditesi
(1 Ocak 2008 – 27 Kasım 2008, milyar YTL)

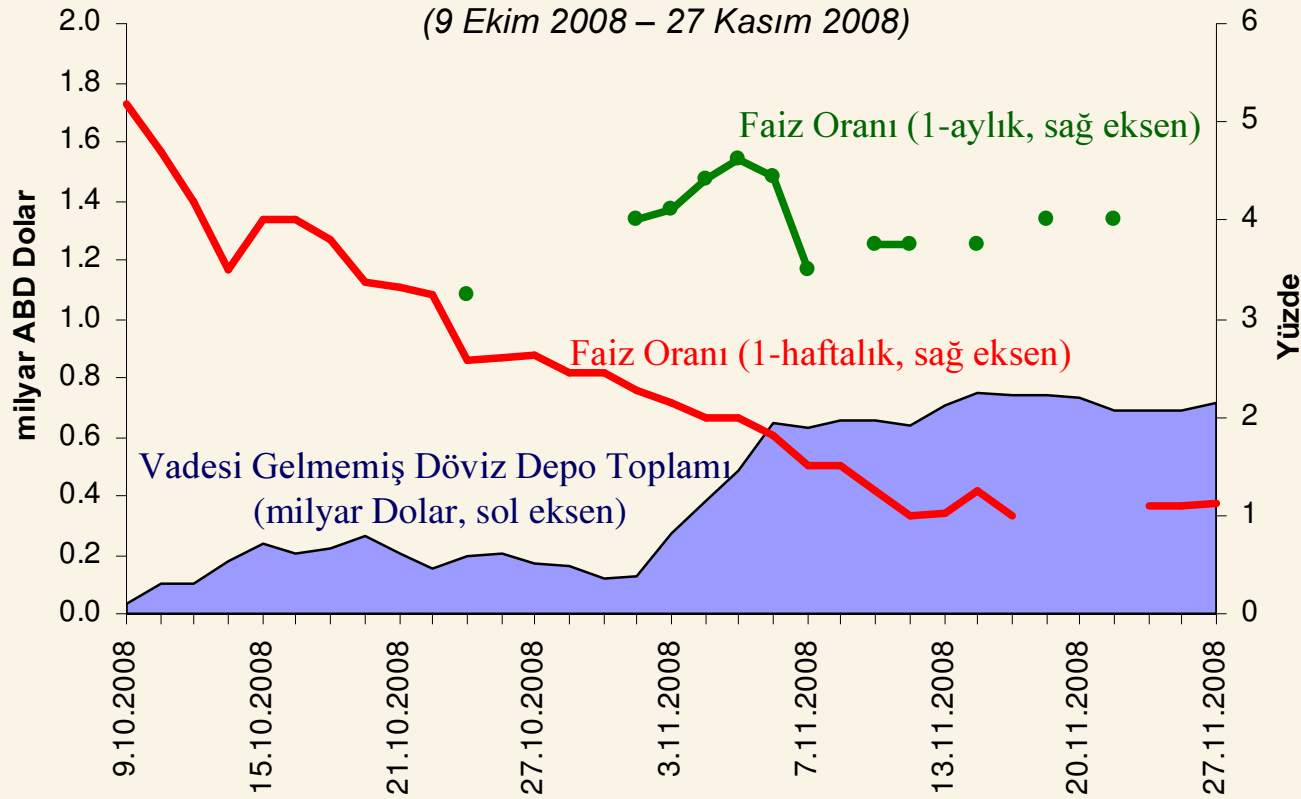

Döviz Likidite Önlemleri

Merkez Bankası, bankacılık sistemi döviz likiditesinin önemini farkındadır ve bu dönemin en az sorunla atlatılabilmesi için alınabilecek önlemleri aşamalı bir şekilde uygulamaya koymaktadır.

Vadesi Gelmemiş Döviz Depo Toplamı ve Döviz Depo Piyasasındaki Faiz Oranı
(9 Ekim 2008 – 27 Kasım 2008)

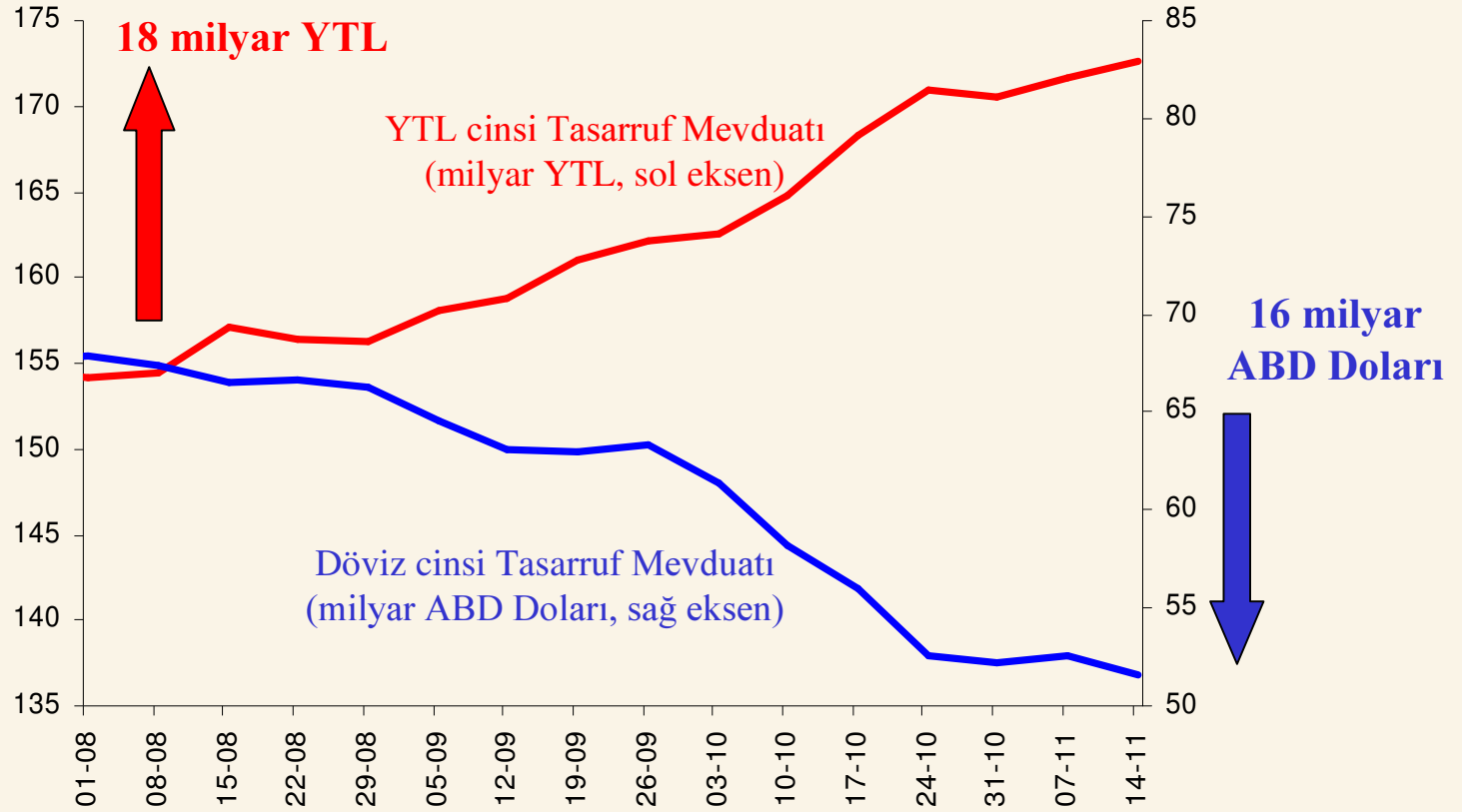
Kaynak: TCMB

Yeni Türk Lirası'na Dönüş

Bankaların mevduat tarafında gözlenen YTL'ye dönüş eğiliminin, kredilerde de gerçekleşmesi sağlıklı bir gelişmedir.

Mevduat Bankalarında YTL ve Döviz Cinsi Tasarruf Mevduatı
(1 Ağustos 2008 - 14 Kasım 2008)

Kaynak: TCMB

Para Politikası Duruşu

Önümüzdeki Dönemde Merkez Bankasının Alabileceği

İlave Döviz Likiditesi Önlemleri

1. Döviz cinsi zorunlu karşılıkların sınırlı ölçüde indirilmesi,
2. İhracatçılarımıza Eximbank ve ticari bankalar aracılığıyla kullanılan reeskont kredi miktarının artırılması.

Para Politikası Duruşu

Önümüzdeki Dönemde Merkez Bankasının Alabileceği

İlave YTL Likiditesi Önlemleri

1. Teknik faiz indirimi erkene alınarak operasyonel yapının değiştirilmesi,
2. Likidite sıkışıklığının gelişimine bağlı olarak,
 - a. Repo işlemleri ile fonlama vadesinin uzatılması,
 - b. İkinci el piyasadan doğrudan DİBS alımlarına geçilmesi,
3. Likidite sıkışıklığının kalıcı olarak artması ve diğer önlemlerin yeterli olmaması halinde YTL cinsi zorunlu karşılıkların sınırlı ölçüde indirilmesi.

Para Politikası Duruşu

- ✓ Önümüzdeki dönemde kredi koşullarındaki sıkılaştırmanın süreceği tahmin edilmektedir.
- ✓ Merkez Bankası, fiyat istikrarını sağlama temel amacı ile çelişmemek kaydıyla, uluslararası piyasalardaki sorunların ekonomimiz üzerindeki etkilerini sınırlamak için üzerine düşeni yapmaya devam edecektir.

VI. TL Tanıtım Kampanyası

VI. TL'ye Geçiş Kampanyası

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI

Durmuş YILMAZ
Başkan

4 Aralık 2008